

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

KATEDRA ROZVOJOVÝCH A ENVIRONMENTÁLNÍCH STUDIÍ

Štěpán KAŠPAR

Analýza situace etnické skupiny Rohingyů

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Simona Šafaříková, PhD.

Olomouc 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně na základě zdrojů a literatury, které jsem uvedl v přiloženém seznamu.

V Olomouci dne 11.4.2018

.....

Podpis autora

Poděkování

Rád bych zde poděkoval vedoucí mé bakalářské práce, paní Mgr. Simoně Šafaříkové, PhD. za rady a připomínky, které mi poskytla při tvorbě této bakalářské práce.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Štěpán KAŠPAR**
Osobní číslo: **R15184**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Mezinárodní rozvojová studia**
Název tématu: **Analýza situace etnické skupiny Rohingyů**
Zadávací katedra: **Katedra rozvojevých a environmentálních studií**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Barma je státem nacházejícím se v regionu jihovýchodní Asie. Její obyvatelstvo tvoří většinou buddhisté a další křesťanské a muslimské menšiny. Právě muslimské etnikum Rohingyů, žijící v severozápadní oblasti Barmy, je potlačováno jak ze strany buddhistické většiny, tak i státním aparátem. Barmská vláda dlouhodobě odmítá přiznat této menšině státní občanství a dochází ke střetům s buddhisty. Rohingyové jsou proto ve velkém vysídlováni ze svých domovů, nuceni opustit zemi a žít především na území sousedního Bangladéše. Cílem bakalářské práce je analyzovat historické příčiny tohoto, v mezinárodním společenství nepříliš známého, konfliktu, zhodnotit současnou situaci a zjistit, jak se mezinárodní společenství snaží o jeho řešení.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **10 - 15 tisíc slov**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:

ROBINSON, Ian a Iffat RAHMAN. The Unknown Fate of the Stateless Rohingya. Oxford Monitor of Forced Migration Volume 2, Number 2, pp. 16-20. 2012

CHAN, Aye. The Development of a Muslim Enclave in Arakan (Rakhine) State of Burma (Myanmar). SOAS Bulletin of Burma Research, Vol. 3, No. 2, Autumn 2005, ISSN: 1479-8484

AZAD, Ashraful a Fareha RASMIN. Durable solutions to the protracted refugee situation: The case study of Rohingyas in Bangladesh. Journal of Indian Research Vol.1, No.4, October-December, 2013, 25-35, ISSN: 2321-4155

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Simona Šafaříková, Ph.D.**
Katedra rozvojových a environmentálních studií

Datum zadání bakalářské práce: **27. ledna 2017**
Termín odevzdání bakalářské práce: **13. dubna 2018**

prof. RNDr. Ivo Frébort, CSc., Ph.D.
děkan

L.S.

doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 11. května 2017

Abstrakt:

Myanmar je státem nacházejícím se v regionu jihovýchodní Asie. Její obyvatelstvo tvoří většinová buddhistická a dále křesťanská a muslimská menšina. Právě muslimské etnikum Rohingyů, žijící v severozápadní oblasti Myanmaru, je potlačováno jak ze strany buddhistické většiny, tak i státním aparátem. Myanmarští vláda dlouhodobě odmítá přiznat této menšině státní občanství a dochází ke střetům s buddhisty. Rohingové jsou proto ve velkém vysídlováni ze svých domovů, nuceni opustit zemi a žít především na území sousedního Bangladéše. Cílem bakalářské práce je analyzovat historické příčiny tohoto konfliktu, zhodnotit současnou situaci a zjistit, jak se mezinárodní společenství snaží o jeho řešení.

Klíčová slova:

Myanmar, Bangladéš, Rohingové, etnikum, uprchlická krize, migrace, genocida

Abstract:

The state of Myanmar is situated in the region of South-East Asia. Its population mostly consists of Buddhists and Christian and Muslim minorities. It is the Muslim ethnicity of Rohingyas, living in north-west Myanmar that is suppressed by both Buddhist majority and state apparatus. The Myanmar government is refusing to grant full state citizenship for the minority group and that results in conflicts with the Buddhists. That's why are the Rohingya people being evicted from their homes forced to leave the country and forced to live primarily on the territory of neighboring Bangladesh. The aim of the Bachelor thesis is to analyze historical causes of this conflict, to evaluate the current situation and to find out the way international community tries to find out the solution to the problem.

Key words:

Myanmar, Bangladesh, Rohingyas, ethnics, refugee crisis, migration, genocide

Seznam použitých zkratk

V seznamu použitých zkratk se nacházejí i zkratky organizací, jejichž názvy se nepřekládají a v češtině se používá jejich anglický název. Jedna zkratka v seznamu je zkratka z fonetického přepisu z barmštiny. Neexistuje její přesný překlad, nebyla tudíž přeložena a její český překlad je zde pouze pro vysvětlení.

Použitá zkratka	Anglický název	Název v češtině
AI	Amnesty International	
ARIF	Arakan Rohingya Islamic Front	Islamistická fronta rakhinských Rohingyů
ARNO	Arakan Rohingya National Organisation	Národní organizace rakhinských Rohingyů
ARSA	Arakan Rohingya Salvation Army	Armáda spásy rakhinských Rohingyů
ASEAN	Association of South East Asian Nations	Sdružení národů jihovýchodní Asie
EU	European union	Evropská unie
HRW	Human Rights Watch	
ICG	International Crisis Group	Mezinárodní krizová skupina
ILO	International Labour Organisation	Mezinárodní organizace práce
ISCG	Inter Sector Co-ordination Group	Inter Sector Co-ordination Group
MSF	Doctors Without Borders	Lékaři bez hranic
NaSaKa		Pohraniční jednotky Myanmaru
NaTaLa	Ministry of Border Affairs	Ministerstvo pro rozvoj pohraničních oblastí a národních ras
NLD	National League for Democracy	Národní liga pro demokracii
OSN	United Nations	Organizace spojených národů
RPF	Rohingya Patriotic Front	Rohingská patriotská fronta
RSO	Rohingya Solidarity Organisation	Organizace rohingské solidarity
UNHCR	United Nations High Commissioner for Refugees	Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
VPDC	Village Peace and Development Council	Rada pro mír a rozvoj venkova

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Plán rozmístění hlavních etnických skupin v Myanmaru

Obrázek č. 2: Mapa administrativního rozdělení Rakhinského státu

Obrázek č. 3: Rozmístění rohingských uprchlických táborů v Bangladéši

Obrázek č. 4: Graf vývoje počtu rohingských uprchlíků v Bangladéši

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Typy násilných úmrtí Rohingyů mezi 25. srpnem a 24. září 2017

Tabulka č. 2: Počet uprchlíků v táborech Kutupalong a Nayapara v letech 2006-2010

Tabulka č. 3: Počty uprchlíků v uprchlických táborech a okolních městech v Bangladéši

Obsah

Seznam použitých zkratk	7
Seznam obrázků	8
Seznam tabulek	8
1. Úvod	11
2. Cíle a metodologie	12
3. Základní terminologie	13
3.1 Etnikum	13
3.2 Etnický konflikt	13
3.3 Etnická čistka	14
3.4 Genocida	14
3.5 Uprchlík	14
3.4 Osoba bez státní příslušnosti	15
4. Myanmar	16
4.1 Stručná charakteristika	16
4.2 Přírodní poměry	17
4.3 Obyvatelstvo	17
4.4 Historie země	19
5. Rohingyové	23
5.1 Rakhinský stát	23
5.2 Původ etnika Rohingyů	25
5.3 Historické pozadí konfliktu	26
5.4 Současné události v Myanmaru	29
5.5 Diskriminace Rohingyů v Myanmaru	30
5.5.1 Problematika občanství	30
5.5.2 Další formy diskriminace	32
6. Rohingyové v exilu	35
6.1 Bangladéš	35
6.1.1 Současná situace v Bangladéši	39
6.2 Ostatní země	43
7. Řešení situace	46
7.1 Dlouhodobá řešení	48
7.1.1 Repatriace	48
7.1.2 Místní integrace	49

7.1.3	Přesídlení	49
8.	Shrnutí a závěr.....	51
	Seznam literatury a zdrojů	53

1. Úvod

Svět je plný konfliktů už od nepaměti, ať jde o konflikty náboženské, rasové, národnostní, etnické, politické a další. Jedná se jak o konflikty řešené mírovou cestou, tak i válečné, které jsou plné tisíců, desetitisíců až milionů obětí. Tyto masakry, často nazývané genocidami, nejsou jen součástí historie, ale probíhají i v dnešní době a mají dalekosáhlé regionální i mezinárodní důsledky například v podobě migrace obyvatelstva z konfliktních oblastí. Nejlépe zdokumentované období, co se týče konfliktů, je z celé historie lidstva 20. století a počátek 21. století – dodnes.

V průběhu minulého století došlo k celé řadě konfliktů, které svou vážností překročily státy i kontinenty, dva z nich se staly dokonce konflikty celosvětovými, a jejich důsledky můžeme vidět i v dnešní době, jelikož ten druhý celosvětový, tedy druhá světová válka, způsobil rozdělení světa na dva mocenské bloky.

V dnešní době jsme svědky mnoha konfliktů, z nichž většina se podle vnímání nezasvěceného člověka nachází v oblasti středního východu a severní Afriky. Tyto konflikty jsou často předmětem sporů a původcem problémů i v euro-atlantickém prostoru, jelikož se jej přímo dotýkají a ovlivňují. Zapomíná se ale na konflikty mimo tyto, přímo sousedící, regiony. Jedním z nich je konflikt v Myanmaru v jihovýchodní Asii. Většinovým obyvatelstvem jsou buddhisté, ale žijí zde i křesťanské a muslimské etnické menšiny. Největším problémem je právě konflikt buddhistů, reprezentovaných vládou státu, s muslimským etnikem Rohingyů, jehož příslušníci žijí hlavně v Rakhinském státě na západě země při hranicích s Bangladéšem.

Státní aparát přijal v roce 1982 zákon o „hlavních národních etnických rasách“, který uznává 8 etnických skupin obyvatel, ale Rohingyové mezi ně nepatří. Nejsou tudíž právně uznáváni jako občané země a stali se z nich lidé bez jakéhokoliv státního občanství. Po násilných střetech s myanmarskou armádou i civilisty, při kterých tisíce Rohingyů umírají, se mluví také o genocidě tohoto etnika. Mimo jiné jsou Rohingyové vysídlováni ze země a nuceni žít jako uprchlíci v cizině, především na území Bangladéše, anebo migrovat dále.

2. Cíle a metodologie

Bakalářská práce se zabývá problematikou postavení barmského muslimského etnika Rohingyů. Je koncipována tak, aby byl čtenář nejdříve uveden do základních historických a geografických souvislostí, které mu pomohou zorientovat se v regionu a základní problematice. Poté následuje analýza situace, která je předmětem bakalářské práce. Hlavní výzkumnou otázkou práce je objasnění příčin a průběhu etnického konfliktu v Myanmaru od historie po současnost. Mezi další otázky patří problematika postavení členů etnika v rámci Myanmaru a popis jejich životní situace v dalších vybraných státech. Poslední otázkou je možný budoucí vývoj situace.

Na začátku bakalářské práce je stručně vysvětlena základní terminologie. Následně je popsán Myanmar¹ jako stát včetně geografických a historických náležitostí, politiky, složení obyvatelstva a hospodářství země. Následuje představení samotné etnické skupiny, muslimské menšiny Rohingyů. Zde je objasněn jejich historický původ a historické aspekty tohoto etnického konfliktu. V dalších kapitolách práce jsou nastíněny formy persekuce příslušníků tohoto etnika. Prostor je věnován také analýze situace v současnosti. V další části je popsána situace Rohingyů v zemích, do kterých jsou nuceni uprchnout. Největší pozornost je zde věnována Bangladéši, jelikož se v této zemi nachází největší množství uprchlíků. Poslední kapitola bakalářské práce se zabývá nástinem možných reálných řešení, která by mohla vést k uklidnění konfliktu a vyřešení problematice situace etnika.

Pro tvorbu bakalářské práce je využito rešeršní a kompilační metody spolu s analýzou. Nejprve proběhl sběr relevantních informací, po kterém následovalo jejich analyzování, plné pochopení problematiky a interpretace. Předmětem analýzy je hlavně porovnávání informací z různých zdrojů, mezi nimiž se rozcházejí informace například o počtech uprchlíků. Zde je kritériem hlavně akademičnost citovaného zdroje a také důvěryhodnost. Z důvodu malého množství odborných zdrojů psaných v českém jazyce, je většina využitých informací překládána z angličtiny. Z důvodu aktuálnosti tématu jsou zdrojem i internetová periodika, která rychle informují o aktuálních událostech. V práci je použito zdrojů, které jsou přístupné bezplatně. Státy, které jsou vybrány v kapitole o Rohingyích v exilu jsou vybrány podle jejich geografické blízkosti od Myanmaru a také podle počtu rohingských uprchlíků v nich.

¹ V bakalářské práci je pro pojmenování země používáno názvu „Myanmar“, jelikož takto zemi označuje Ministerstvo zahraničních věcí České republiky.

3. Základní terminologie

K plnému porozumění tématu této bakalářské práce je nutné vysvětlení několika termínů a jejich přesná definice podle akademických zdrojů, mezinárodních konvencí a práva.

3.1 Etnikum

Termín „etnikum“ pochází z řeckého slova „ethnos“, který by se dal přeložit do češtiny jako „naši“ nebo „my“. Podobným řeckým výrazem je slovo „ethos“ neboli zvyk – sejetí mezi kulturou a společenstvím. Ve starověkém Řecku byl termín používán pro „řecká“ i „neřecká“ společenství, postupem času ale získal spíše význam podobný slovu „oni“ ve smyslu necivilizovaných lidí. Latina zase používá termínu „ethnicus“ pro označení pohanů. Ve Francii se během 19. století dostal do sociologické literatury neologismus „ethnie“. Toto slovo označovalo společenství, mezi jehož členy se během historie vytvořila solidarita. Postupem času začal v nově vzniklé vědě, etnologii, později antropologii, mít tento výraz význam stejný jako pojem „kmen“ nebo jiná kulturní skupina lidí. V dnešní době má označení „etnikum“ také široký význam. Pojem „etnická skupina“ se v Severní Americe vžil jako korektní výraz pro rasovou menšinu a ve východní Evropě pro společenství nedosahující úrovně „národa“, anebo takové, které nemá svůj samostatný stát. V roce 1989 sociolog Anthony D. Smith vytvořil 6 kritérií pro definici etnika, patří sem kolektivní jméno, mýtus o společném původu, sdílené dějiny, charakteristická kultura, asociace s určitým územím a pocit solidarity (Tesař, 2007).

3.2 Etnický konflikt

Konflikt je jedním ze tří druhů mezilidské interakce, kam patří také spolupráce a soutěž. Na rozdíl od zbylých dvou typů interakcí je konflikt výrazem sobeckosti a nadřazení vlastního zájmu nad zájmy ostatních a dá se mu také rozumět jako nerovné soutěži mezi aktéry. Konflikty se dají dělit podle různých kritérií. Například konflikty nízké nebo vysoké intenzity, kde je hranicí počet 1000 obětí za rok. Dále se konflikty dělí například na vnitřní, což jsou konflikty uvnitř států a vnější neboli mezistátní (Tesař, 2007).

Etnickým konfliktem se rozumí konflikt, kde figuruje minimálně na jedné straně skupina, která by se dala definovat jako etnikum. Tyto konflikty jsou v současné době jednou z největších hrozeb pro mezinárodní mír. Mohou destabilizovat jak oblasti v jednotlivých státech, tak celé státy i širší regiony ve světě. Během takových konfliktů

dochází k porušování lidských práv, genocidám a zločinům proti lidskosti. Mohou způsobit i selhání celých států, ve kterých se odehrávají, ale také environmentální problémy a uprchlické krize. Právě k důsledkům, jako jsou uprchlické krize, dochází v dnešní době nejvíce, ať se podíváme na miliony uprchlíků na Blízkém východě, anebo právě do jihoasijského Myanmaru (*Reuter, 2017*).

3.3 Etnická čistka

Tento termín OSN neuznává jako samostatný čin a neexistuje jeho přesná definice. Po porušování lidských práv v bývalé Jugoslávii ale přesto vznikla definice tohoto činu, která říká, že etnická čistka je druh politiky, kterou použije jedna skupina proti té druhé za účelem odsunu nebo odstranění jiné určité skupiny obyvatelstva z určité geografické oblasti. Způsoby takového odsunu nebo odstranění mohou být například zatýkání, znásilňování, mučení, vraždy, nucené odsuny a deportace, ničení majetků perzekuované skupiny i veřejných budov a další. Některé zde vyjmenované způsoby mohou být zahrnuty i do definice genocidy (*OSN, 2017*).

3.4 Genocida

Termín „genocida“ vznikl poměrně nedávno. Roku 1944 jej vytvořil polský uprchlík židovského původu, právník Rafał Lemkin z řeckého slova „genos“ (rod) a latinského „cide“ (vrah). Toto jednání je považováno za nejvyšší stupeň společenského násilí, jelikož jde o snahu o fyzické odstranění určité skupiny obyvatel. Tento typ zločinu byl roku 1948 zařazen do Ženevských konvencí OSN a pojem je tak součástí mezinárodního práva (*Tesař, 2007*), ale již roku 1946 byl OSN uznán jako trestný čin podle mezinárodního práva (*OSN, 2017*). Podle článku č.2 ženevských konvencí je genocida definována jako „akt provedený s úmyslem zničení části nebo celé národnostní, etnické, rasové či náboženské skupiny“. Je specifikována a) zabíjením členů skupiny, b) způsobením fyzické nebo psychické újmy členům skupiny, c) působením na životní podmínky skupiny, d) opatřeními k zamezení nových narození ve skupině a e) násilným přesunem potomků skupiny do jiných skupin (*OSN, 2017*).

3.5 Uprchlík

V současné době se často neprávem, a také z důvodu nevědomosti, zaměňují termíny „uprchlík“ a „migrant“. Pod pojmem „migrant“ se rozumí člověk, který opustí zemi nebo region původu z důvodu snahy o lepší život, osobní blahobyt, anebo z rodinných a dalších důvodů. Aspekt, který odděluje migranta od uprchlíka je aspekt persekuce, bezpečí a života samotného. Uprchlíkem je člověk, který utíká před

ozbrojeným konfliktem nebo persekucí, aby si zachránil život. V roce 2015 bylo podle OSN na světě 21,3 milionů uprchlíků, tedy lidí, jejichž situace byla natolik špatná, že musejí hledat bezpečí mimo státy svého původu (Edwards, 2017). Status uprchlíka je přesně definován podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků², která byla přijata OSN roku 1951 a vešla v platnost o 3 roky později. Obsahovala ale článek hovořící o tom, že uprchlíkem se podle práva může stát jen člověk pocházející z Evropy a utíká kvůli událostem, které se staly před rokem 1951. Tento velmi limitující článek byl zrušen doplněním Úmluvy v roce 1967 (OSN, 2010).

Znění 1. článku Úmluvy podle doplňujících protokolů zní tak, že uprchlíkem „Osoba, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti; totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit“ (OSN, 1967). Úmluva také zdůrazňuje princip odmítání diskriminace podle pohlaví, věku, sexuality a postižení (OSN, 2010).

3.4 Osoba bez státní příslušnosti

Součástí Úmluvy je i článek, který přesně definuje tento pojem a nastavuje základní principy, podle kterých se s takovými osobami dá zacházet. Podle článku této úmluvy je osoba bez státní příslušnosti takový člověk, který „není považován za občana jakéhokoliv státu podle jeho platných zákonů“ (UNHCR, 2014). Problém nepříslušnosti k jakémukoliv státu může vzniknout z různých důvodů. Může se jednat o diskriminaci vůči určitým skupinám obyvatel díky vzniku nových států, převodům teritorií mezi již existujícími státy anebo kvůli nejasnosti zákonů. Právě poslední důvod je důvodem vůbec nejčastějším (UNHCR, 2018a).

² Convention Relating to the Status of Refugees

4. Myanmar

Tato kapitola se věnuje představení státu Myanmar z faktického hlediska. Nastiňuje základní informace o zemi, její poloze, administrativním a politickém uspořádání, přírodních poměrech, obyvatelstvu a historii.

4.1 Stručná charakteristika

Myanmar je nejsevernější zemí patřící do regionu jihovýchodní Asie. Jejími sousedy jsou: na západě Bangladéš, na severozápadě Indie, na severu a severovýchodě Čína a na východě a jihovýchodě Laos a Thajsko. Délka jeho hranic se sousedními státy činí 6 522 km, přičemž s Bangladéšem délka hranice měří 271 km, s Indií 1 468 km, s Čínou 2129 km, s Laosem je délka hranice nejmenší – 238 km a s posledním Thajskem je největší – 2 416 km. Jihovýchodní hranici země tvoří pobřeží Bangálského a Martabanského zálivu a Andamanského moře, jehož délka činí 1 930 km. Část jeho území se nachází v západní části poloostrova Zadí Indie. Rozloha státního území Myanmaru je 676 578 km² (CIA, 2017).

Hlavním městem bylo v letech 1886 až 2005 největší a nejlidnatější město země – Rangún. V roce 2005 bylo administrativní centrum Myanmaru přesunuto o 320 km severně do města Pijinmana, a poté do nově vybudovaného města Neipyijto, které je oficiálním hlavním městem od roku 2006 (Aung-Thwin, 2017). I přes přesun administrativního centra do nového města zůstává Rangún hospodářským centrem země. Důvodem pro vybudování nového hlavního města byla pravděpodobně snaha tehdejší vojenské vlády o izolaci opozičních organizací, které se soustředily v Rangúnu. Jiným podnětem mohly být obavy z vojenské invaze (Bečka, 2007).

Země je administrativně rozdělena do sedmi oblastí (Iravadi, Makwei, Mandalaj, Pegu, Rangún, Sakain a Tenaserim), sedmi států (Čjinský, Kačjinský, Kajanský, Karenský, Monský, Rakhinský a Šanský) a území hlavního města Neipyijto. Parlament země se skládá ze dvou komor – horní komora (224 křesel) a dolní komora (440 křesel). V obou komorách je ¼ křesel rezervována pro armádu a členové parlamentu jsou voleni na 5 let. Státním zřízením země je prezidentská republika. Jejím prezidentem je Tchín Ťjo, který je zároveň hlavou vlády. Zvláštní je funkce tzv. státního poradce, která náleží Aun Schan Su Ťij. Tato významná politička se měla stát prezidentkou země, ale z legislativních důvodů (její synové mají občanství cizího státu) je pouze neoficiální hlavou státu (CIA, 2017).

Oficiální název státu zní Svazová republika Myanmar, neoficiálně je ale země nazývána starším označením – Barma. Za dvojité označení může tehdejší vojenská vláda, která v roce 1989 změnila název země bez toho, aby změnu jakkoliv konzultovala s obyvatelstvem (*The Comprehensive Myanmar (Burma) Webside, 2017*). Oba názvy mají stejný lingvistický původ, ale název Myanmar je brán jako spisovný a Barma jako hovorový výraz. Název Barma je někdy považován za výraz, který reprezentuje jen jednu etnickou skupinu obyvatel – Barmance, ale Myanmar jako název země zahrnuje všechny obyvatele země. Změna názvu byla také jedním ze způsobů, jak upozadit britskou koloniální minulost země (*Teng, 2017*).

4.2 Přírodní poměry

Reliéf země je velmi rozmanitý, od pobřeží se nadmořská výška zvedá až do maximální hodnoty 5 881 m n. m., což je hodnota nejvyšší hory Mount Khakabo nacházející se na severu země v Himaláji. Země může být rozdělena do pěti fyzicko-geografických oblastí – severní pohoří, západní horská pásma, východní náhorní plošina, centrální nížiny a pobřežní planiny. Horské oblasti se nacházejí většinou v pohraničních oblastech země s výjimkou Arakanského pohoří, které odděluje Rakhinský stát od centrálního území země. Většina (3/5) území státu je odvodňována řekou Irawadi a jejími přítoky, která ústí do Bengálského zálivu formou delty. Myanmar se nachází v oblasti častých monzunů, které ovlivňují její klima v letním období (červen až září). Mimo tohoto klimatického jevu je podnebí ovlivněno také rozmanitým reliéfem (*Aung-Thwin, 2017*).

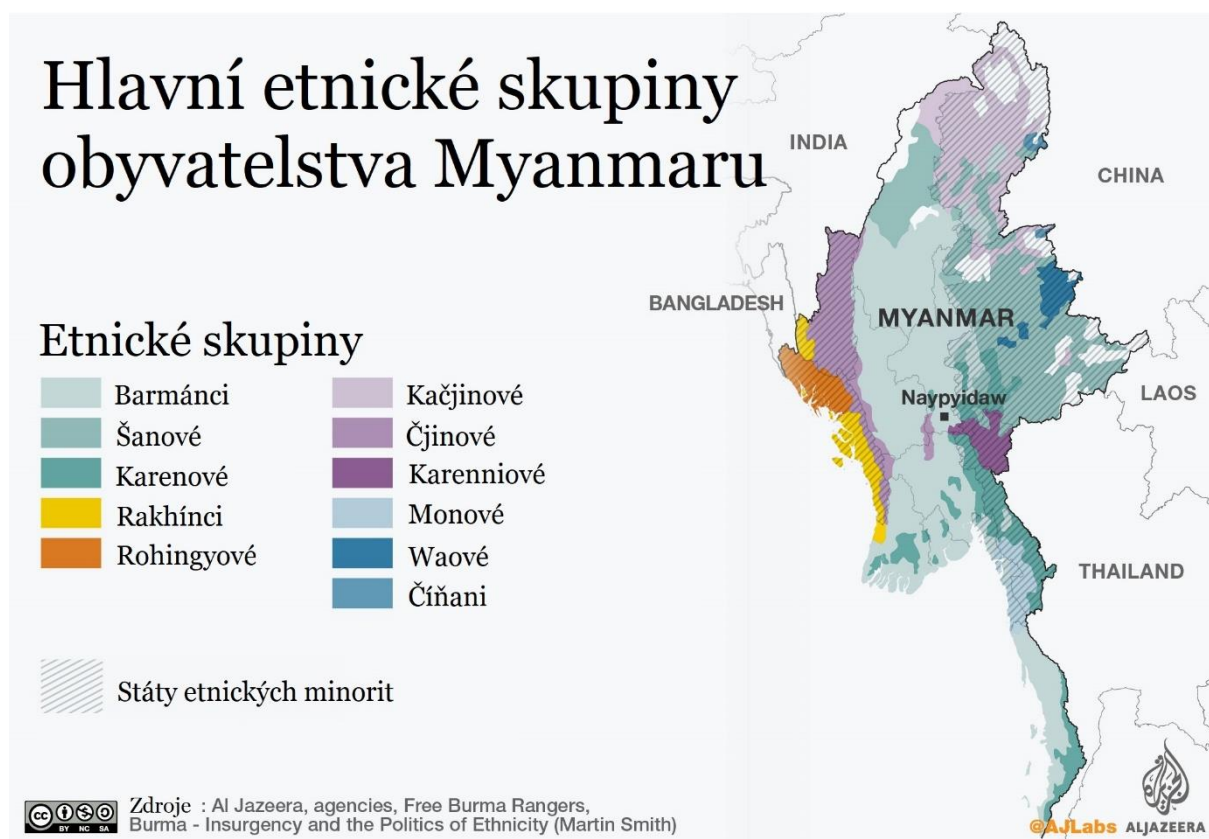
4.3 Obyvatelstvo

Data o přesném počtu obyvatel země se mezi zdroji značně liší. Ve Svazové republice Myanmar žije podle odhadů přes 55 milionů obyvatel, což ji řadí ve světovém žebříčku na 24. místo (*CIA, 2017*). Odhady počtu obyvatel se ale značně liší. Podle sčítání lidu, které proběhlo v roce 2014, žilo v zemi 51,5 milionů lidí, což je výsledek, který se značně odlišuje od oficiálních odhadů z roku 2012. V roce 2012 byl totiž počet obyvatel odhadován na 61 milionů, což dělá rozdíl 15,5 % (*Spoorenberg, 2015*). V této otázce je nejobektivnější věřit datům z reálného sčítání lidu, jelikož odhady mohou být velmi nepřesné. Je také pravděpodobně nereálné, aby se počet obyvatel Myanmaru snížil za 2 roky o 15,5 %.

Struktura obyvatelstva je značně různorodá, a to jak z pohledu jazykového, tak i náboženského a etnického. Jediným oficiálním jazykem je barmština, v zemi se ale

mluví i dalšími jazyky minoritních etnických skupin. Myanmar je etnicky velmi diverzifikovanou zemí. Vláda oficiálně uznává 135 etnických skupin, které spojuje do osmi „hlavních národních etnických ras“: Barmánci (9 etnických skupin), Čjinové (53 etnických skupin), Kačjinové (12 etnických skupin), Karenové (11 etnických skupin), Kayahové (9 etnických skupin), Monové (jedno etnikum), Rakhinové (7 etnických skupin) a Šanové (33 etnických skupin) (*Ministry of Hotels & Tourism, 2007*). V Myanmaru žijí i příslušníci dalších etnik, která ale nejsou vládou oficiálně uznávána. Lidé z těchto etnik jsou často terčem represivních opatření ze strany vlády a armády a také střetů s příslušníky jiných etnických skupin. Patří mezi ně například obyvatelé severní části Rakhinského státu – muslimské etnikum Rohingyů nebo obyvatelé Kačjinského státu na severu Myanmaru.

Co se týká náboženského složení obyvatelstva, velká většina vyznává Buddhismus (87,9 %). Dalšími náboženstvími v Myanmaru jsou křesťanství (6,2 %), islám (4,3 %), animismus (0,8 %) a hinduismus (0,5 %). Zbýlé desetiny procenta (0,3 %) patří dalším náboženstvím a lidem nevyznávajícím náboženství žádné (*CIA, 2017*).

Obrázek č. 1: Plán rozmístění hlavních etnických skupin v Myanmaru; upraveno autorem

Zdroj: Al Jazeera, Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2017/09/rohingya-crisis-explained-maps-170910140906580.html>

4.4 Historie země

Velké množství etnických skupin tvořící populaci Myanmaru společně s neustálými změnami hlavního města jsou reflexí neklidné historie země. Na začátku našeho letopočtu existovaly v Myanmaru městské státy a civilizace Pyu a Mon (*Aung-Thwin, 2017*). Od 11. až do 19. století byla země ovládána řadou navzájem si konkurujících dynastií a království, z nichž nejúspěšnější, Paganské království, ovládalo nejen Myanmar, ale také sousední Thajsko, Laos a okrajové části Indie a Číny. Po staletí sloužily horské masivy obklopující údolí řeky Iravádí jako přirozená ochrana před cizími invazemi. Nicméně tato ochrana nestačila k zabránění koloniální expanze britského impéria na toto území (*The Comprehensive Myanmar (Burma) Webside, 2017*).

Od počátku 19. století začali do Myanmaru pronikat Britové. Jejich počínání vedlo k sérii tří anglo-barmských válek (1. válka: 1824-52, 2. válka: 1851-1852, 3. válka: 1885). Třetí anglo-barmská válka vyvrcholila obsazením tehdejšího hlavního města Mandalaj a Myanmar se tak stal součástí Britské Indie, která existovala na většině indického subkontinentu mezi roky 1859 a 1947 (*Burma Center Prague, 2017*). V roce 1937 byl ale Myanmar oddělen od Indie a existoval jako samostatná kolonie v rámci Britského společenství národů. Britové zde uplatňovali systém dvojí správy, což znamenalo rozdělení země na území „vlastní Barmy“ (57 % rozlohy), která byla spravována přímo a „vyhrazené oblasti“ (43 % rozlohy), které byly spravovány prostřednictvím místních tradičních samospráv (*Bečka, 1979*).

Důsledkem britské koloniální nadvlády byl vznik nacionalismu a snahy o osvobození země a nezávislost. Roku 1920 došlo ke stávce studentů Rangúnské univerzity (později známé jako hnutí Thakin), kteří měli širokou podporu veřejnosti a duchovenstva a protestovali proti britským profesorům a způsobům výuky na škole. Ve třicátých letech docházelo k povstání rolníků pod vedením mnicha Saya Sana. Roku 1936 probíhaly další stávky univerzitních studentů a do hnutí Thakin se připojil i pozdější premiér Myanmaru Aung San³ (*Aung-Thwin, 2017; Burma Center Prague, 2017*).

Za druhé světové války byla země v letech 1942 až 1945 okupována Japonskem. Od roku 1943 ale měl Myanmar formální nezávislost. Zprvu byla okupace brána jako

³ Otec současné premiérky země Aung San Su Ťij

příležitost k ukončení britské nadvlády a vlivu, postupem času se ale mínění změnilo. V roce 1944 byla vytvořena Liga proti fašismu a za svobodu lidu (organizace sdružující mnoho politických uskupení, dále jen Liga), v jejímž čele byl Aung San. Samotný Aung San, který dříve hledal podporu Japonska při zbavování se britské nadvlády, vyjednal s Británií vojenskou podporu v boji proti Japoncům. Po vyhnání Japonců stanula v čele země opět britská vojenská administrativa, ale Aung San přišel s ultimátem, ve kterém hrozil ozbrojeným povstáním proti Britům. Británie tak byla donucena jednat. Po vyhlášení nové vlády bylo Británií rozhodnuto o uznání nezávislosti Myanmaru. Ta se stala plně nezávislou republikou 4. ledna 1948 a její tehdejší název byl Barmský svaz. V čele vlády ale nestanul tehdejší „otec nezávislosti Myanmaru“ Aung San, jelikož byl 19. července 1947 zavražděn společně s dalšími šesti členy výboru Ligy ozbrojenou skupinou pod vedením jeho politického protivníka U Soa. Ministerským předsedou se stal U Nu (*Aung-Thwin, 2017; Burma Center Prague, 2017*).

V prvním desetiletí myanmarské nezávislosti byl stát sužován občanskou válkou mezi jednotlivými politickými uskupeními a skupinami národnostních menšin, které požadovaly větší autonomii (především Karenové a muslimští Rakhinci). Pro vývoj bylo rozhodující, jak se budou vyvíjet vztahy mezi Ligou a Komunistickou stranou Barmy, která nesouhlasila s politikou Ligy a snažila se dosáhnout svých politických cílů ozbrojenou cestou (*Bečka, 2007*).

Tehdejší složitá vnitropolitická situace vyústila v roce 1962 do převratu a 2. března tohoto roku se chopila moci Revoluční rada tvořená armádními důstojníky v čele s generálem Nei Winem (*Bečka, 1979*). Tento převrat byl ospravedlňován snahou o zabránění rozpadu země způsobovaného separatistickými politikami národnostních menšin. V zemi tak došlo ke vzniku vlády jednoho muže, generála Nei Wina, který zastával funkci prezidenta i premiéra a náležela mu nejvyšší zákonodárná, výkonná i právní moc. Ideou reformované země byl program „Barmské cesty k socialismu“ spočívající v intenzivním znárodnění a státní kontrole nad veškerými odvětvími ekonomiky. Znárodnění zahraničního kapitálu motivované snižováním závislosti země na zahraničí ale způsobilo částečnou izolaci země od světového hospodářství. Úspěchem vlády Revoluční rady (1962-1974) byl naopak rozvoj zdravotnictví, školství a také kulturní úrovně obyvatelstva. Roku 1973 vešla v platnost nová ústava a země změnila název na Socialistická republika Barmský svaz. Hlavní změnou bylo nové uspořádání státu. Byl totiž odstraněn rozdíl mezi dřívějšími svazovými státy, které měly

jistou autonomii, a vlastní Barmou. Všechny součásti státu tak získaly stejný status a právní systém (*Bečka, 2007*).

V 80. letech ale docházelo ke zhoršení politické situace v zemi a docházelo ke studentským protestům, k nimž se připojili i buddhističtí mniši a příslušníci inteligence. K protestům se připojila i Aun Schan Su Ťij, která v roce 1988 založila Národní ligu pro demokracii⁴, dále NLD (*Bečka, 2007*). Situace vyústila převratem a vládou vojenské junty s názvem Státní rada pro obnovení zákonnosti a pořádku, která povstání potlačila. Její pozice ale nebyla silná a NLD vládu donutila k vypsání demokratických voleb v roce 1990. Jejich výsledek byl drtivým vítězstvím NLD. Z celkových 485 křesel v Lidovém shromáždění získala NLD 392 mandátů. I přes získaných 60 % hlasů ale vojenská junta nedovolila převzetí moci, pozatýkala vůdce NLD a Aun Schan Su Ťij byla zavřena do domácího vězení (*Burma Center Prague, 2017; Bečka, 2007*). O rok později se Aun Schan Su Ťij stala laureátkou Nobelovy ceny za mír (*Aung-Thwin, 2017*). Nobelovu cenu ale nemohla obdržet osobně, jelikož její domácí vězení trvalo v několika periodách až do roku 2010 (*BBC, 2016*).

Od vzniku NLD docházelo k politickým soubojům mezi NLD a vojenskými vládami, násilným potlačováním jejích podporovatelů a zavírání funkcionářů. Roku 1991 došlo ke zpřísnění občanských práv a svobod, přičemž se vládě podařilo prakticky umlčet politické projevy a názory veřejnosti. Zpřísnění ale bylo krátkodobé a trvalo pouze jeden rok. V roce 1992 došlo ke jmenování členů Národního shromáždění, kterých bylo nově 700. Pouhých 99 křesel bylo ale jmenováno na základě voleb z roku 1990. Při schůzích bylo ale potlačováno právo zástupců NLD na svobodný projev, a tak se jich přestali účastnit a byli vyloučeni. Jednání Národního shromáždění byla roku 1996 odročena a k opětovné schůzi došlo až v roce 2004. V období let 1994-2000 docházelo k setkáním mezi zástupci vlády a Aun Schan Su Ťij. Vláda byla také vyzvána v roce 2006 ke svolání Národního shromáždění na základě voleb, to bylo ale odmítnuto (*Bečka, 2007*).

V roce 2010 proběhly po 20 letech volby, ale NLD se jich nezúčastnila. Důvodem bojkotu byl set podmínek NLD, mezi něž patřila změna ústavy, snížení vlivu armády na politiku, mezinárodní kontrola průběhu voleb a propuštění politických vězňů včetně Aun Schan Su Ťij. K tomu ale nedošlo a Aun Schan Su Ťij byla propuštěna až po

⁴ National League for Democracy

volbách. Ty navíc probíhaly bez dohledu pozorovatelů, a není tak jisté, jestli proběhly demokraticky nebyly ovlivněny. Ve volbách nebylo možné volit do celého parlamentu, jelikož 25 % křesel bylo rezervováno pro zástupce armády. Roku 2012 proběhly v Myanmaru doplňovací volby, které již probíhaly za účasti pozorovatelů. NLD se těchto voleb zúčastnila a získala 43 z celkového počtu 44 volených křesel. I přes malý počet volených křesel měly tyto volby velkou symbolickou hodnotu, jelikož znamenaly posun v demokratizaci politického systému Myanmaru (*Hays, 2014; Lidauer, 2012*). Vedení NLD vytrvávalo v usilovné práci pro demokratizaci země a v současné době, po volbách v roce 2015, vládne v zemi demokratická vláda tvořená NLD. NLD v těchto volbách vyhrála v relativním počtu se 79,4 % hlasů, což při skutečnosti, že armáda drží 1/4 křesel v parlamentu, odpovídá 59,4 % (*ICG, 2015*). Armáda ale stále ovládá důležité posty (*Aung-Thwin, 2017*), jako jsou myanmarská ministerstva spravující vnitrostátní záležitosti, obranu a pohraniční otázky (*BBC, 2018b*).

5. Rohingyové

Tato kapitola se zabývá představením etnika Rohingyů. První podkapitola popisuje oblast, kde Rohingyové žijí, tedy Rakhinský stát. Další podkapitolou je vysvětlen jejich původ a vznik samotného etnika. Následují podkapitoly o historických aspektech současného problému, formách diskriminace ze strany státu, které omezují příslušníky etnika, a o současné situaci v Myanmaru.

V první řadě je třeba potvrdit, že skupina Rohingyů splňuje definici etnika podle kritérií vypsanych ve třetí kapitole bakalářské práce – kolektivní jméno, společný původ, dějiny, kultura, asociace s určitým územím a vzájemná solidarita. Rohingyové jsou etnikem, jehož příslušníci vyznávají sunnitskou formu islámu se všemi náležitostmi, které jsou s tím spojené. Muži si nechají růst vousy a většina žen nosí muslimské šátky – hidžáby. Jejich kultura je ale vystavena tlaku ze strany buddhistů a vojenská vláda je nutila přijmout ideály buddhismu a barmské kultury (*Islam, 2006*).

5.1 Rakhinský stát

Rakhinský stát se nachází v severozápadní oblasti Myanmaru. Tento přímořský stát o rozloze necelých 36 780 km² sousedí na severozápadě s Bangladéšem, na severu s Čjinským státem a jeho východní hranici tvoří oblasti Makwei, Pegu a Iravadi. Téměř celá západní hranice je přirozeně tvořena pobřežím Bengálského zálivu. Centrem je město Sittwe⁵ a administrativně se tento stát dělí na 5 distriktů a 17 okresů. Rakhinský stát je jednou z nejméně rozvinutých oblastí Myanmaru a co se týče počtu obyvatel žijících pod hranicí chudoby, je na tom Rakhinský stát, hned po Čjinském státě, nejhůře (*Unicef, 2014*). v Rakhinském státě žije 78 % obyvatel pod hranicí chudoby, přičemž průměrnou hodnotou v celém Myanmaru je 37,5 % (*Albert, 2018*).

Je to jeden ze sedmi států etnických minorit, které definuje ústava z roku 1974 (*AI, 2004*) a roku 1989 bylo jeho původní jméno, Arakanský stát, změněno na Rakhinský stát (*Robinson, 2012*). Co se týče obyvatelstva státu, jeho populace je odhadována na 3 miliony, z nichž nemalá část vyznává islámské náboženství. Počet muslimů není v současné době přesně znám, ale pohybuje se mezi 700 000 a 1,5 milionu a většina z nich je příslušníky právě etnika Rohingyů. Převažujícím obyvatelstvem státu jsou Rakhinci, kteří vyznávají buddhismus a dalšími etniky jsou například Čjinové, Thétové a Kameinové. Rohingyové sídlí převážně na severu

⁵ Dříve nazýváno Akyab

Rakhinského státu, a to v okresech měst Maungdaw, Bathidaung a Rathedaung (AI, 2004).

Níže přiložená mapa zobrazuje relativní polohu Rakhinského státu v rámci Myanmaru a ostatních zemí a také rozdělení státu na jednotlivé distrikty.

Obrázek č. 2: Mapa administrativního rozdělení Rakhinského státu, upraveno autorem

Zdroj: Myanmar Information Management Unit, 2017. Dostupné z:
https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/State_Map_District_Rakhine_MIMU764v04_23Oct17_A4.pdf

5.2 Původ etnika Rohingyů

Oblast dnešního Rakhinského státu (a potažmo celého Myanmaru) měla první kontakty s muslimy pravděpodobně již v období středověku, a to v 9. století našeho letopočtu. V té době se v severním Rakhinském státu začala objevovat muslimská osídlení. Od 15. století se ale vliv a kontakty s muslimy zvětšovaly a vznikaly kulturní vazby s blízkým Bangladéšem místo toho, aby oblast komunikovala spíše s buddhisty a zbytkem Myanmaru. I přes působení muslimských osadníků se ale vliv islámského náboženství nikdy výrazně nerozšířil do zbytku země, což je způsobeno pohořím Yoma, které vytváří přirozenou hranici a překážku pro kontakt s centrální oblastí Myanmaru. Další překážkou pro větší rozšíření islámu do Myanmaru bylo to, že řeky, které protékají Rakhinským státem, nepramení v centrálním Myanmaru. Chybí tak i říční spojení. Dalším důvodem, proč se islám nerozšířil do dalších oblastí země bylo to, že od 12. století byl v oblasti hlavním náboženstvím v regionu buddhismus, a proto pro rozšiřování další víry nebyl prostor (*Grundy-Warr, 2017*).

Do oblasti Rakhinského státu však přicházeli i muslimové z relativně vzdálených zemí. Jejich původ byl mimo Bengálska (Bangladéš) také ze severní Indie, Íránu, Afghánistánu, Turecka a Arabského poloostrova. Tito osadníci se smísili s domorodými muslimy a vzniklo tak etnikum Rohingyů se specifickým dialektem rozdílným od barmštiny jako výsledek smísení perštiny, urdštiny, pašštiny, arakánštiny a bengálštiny (*Abrar, 1996*).

Skotský fyzik Francis Buchnan, který žil na konci 18. století na území dnešního Rakhinského státu po dobu 15 let, ve svém reportu z roku 1799 dokládá osídlení Rohingyů na základě muslimů, kteří sami sebe nazývali „Rooinga“. Toto tvrzení je ale často zpochybňováno ze strany Myanmařanů s vysvětlením, že Buchnan ve svých textech popisoval pracovníky z Bengálska, kteří nově osídlovali oblast (*Mahmood, 2017*). Pravdou ale je, že mnoho muslimských imigrantů přišlo do oblasti také v období britské nadvlády (*Grundy-Warr, 2017*). Důvodem pro nové osídlování oblasti bylo otevření Suezského průplavu v roce 1869, které vyvolalo nárůst poptávky po rýži a zvýšení její ceny. Začala tudíž expanze rýžových polí do nových oblastí a s ní spojený přesun obyvatelstva nejen z Bengálska, ale i dalších regionů tehdejší Indie (*Saw, 2011*). Tato expanze rýžových polí a imigrace byly příčinou tehdejšího ekonomického rozvoje Rakhinského státu (*Chan, 2005*).

Původ názvu „Rohingya“ je velmi starý a jeho vznik se datuje do období příchodu prvních muslimů do oblasti. Přesto se tento termín začal častěji používat až v 50. letech minulého století jako označení pro muslimy v Rakhinském státě a později i pro bojovná hnutí v oblasti. Předmětem sporu je i základ samotného názvu. Podle jednoho názoru pochází název z arabštiny. Další pohled ale definuje původ slova jako špatnou výslovnost názvu současného Rakhinského státu (*Suaedy, 2015*).

5.3 Historické pozadí konfliktu

Tato podkapitola popisuje problematiku, která předcházela současnému konfliktu. Ten má totiž kořeny hluboko v historii. Konflikt se dá považovat jako konflikt etnický, jelikož jeho parametry odpovídají definici tohoto pojmu. Jedna ze stran konfliktu je totiž skupina obyvatel definovaná jako etnikum. Podkapitola nastiňuje historii etnického konfliktu v Rakhinském státě do roku 2016, jelikož další události jsou rozebírány v kapitole zaměřené na současnou problematiku.

Současný konflikt a uprchlická krize není první vyhrčenou situací tohoto typu v oblasti Rakhinského státu. V průběhu historie došlo k podobným událostem již vícekrát a současná situace je jen pokračováním nevyřešeného problému ovlivňujícího statisíce místních obyvatel. První uprchlická krize probíhala už v 18. století. V roce 1785 bylo území Rakhinského státu dobyt a ovládnuto Barmánci, a začala tak guerillová válka. Konflikt zahrnoval i nucené práce, jako například stavba pagody ve městě Mingun nebo renovace jezera Meiktila. Situace vyústila nezdařeným pučem proti barmánské nadvládě roku 1791 a následnými represemi, které si vyžádaly okolo 200 000 obětí. O 5 let později následoval další pokus o převzetí moci, který způsobil masivní úprk místních obyvatel do dnešního Bangladéše (*Abrar, 1996*).

Do druhé světové války zde ale žili zdejší Rakhinci⁶ a Rohingyové vcelku poklidně (*MSF, 2002*). Druhá světová válka vytvořila nesváry mezi muslimy a buddhisty na základě toho, na čí stranu se daná skupina obyvatel přiklonila. Zatímco buddhisté byli na straně Japonců, Rohingyové se přiklonili k Britům. Důvodem byl vřelý vztah Britů k místním muslimům, u buddhistů byla jejich loajalita k Japoncům spjata se snahou o ukončení britské nadvlády. Britové navíc slíbili muslimům vytvoření „muslimské národní oblasti“, která by se skládala z okresů Maungdaw, Bathidaung a části okresu Rathedaung. K ničemu takovému ale nakonec nedošlo (*Abrar, 1996*).

⁶ Příslušníci většinového etnika v Rakhinském státě.

Invaze Japonců do oblasti v roce 1942 způsobila společenské nepokoje, které vyústily úprkem 22 000 muslimů do Britské Indie (*MSF, 2002*).

Z důvodu nespokojenosti Rohingyů a dalších rakhinských muslimů vznikla v oblasti celá řada muslimských odbojových hnutí a ozbrojených skupin (*Abrar, 1996*). Po získání nezávislosti Myanmaru byly politické tlaky rakhinských muslimů na připojení okresů Maungdaw a Bathidaung k tehdejšímu Východnímu Pakistánu (*HRW, 2000*). Roku 1948 vypuklo ozbrojené Mudžahedínské povstání, jehož hlavním cílem bylo vytvoření muslimského státu, který by se rozkládal mezi řekami Kaladan a Mayu (*Abrar, 1996*) v rámci Barmského svazu. Povstání ale bylo roku 1954 potlačeno (*MSF, 2002*). Vláda v Rangúnu totiž započala ofenzivní operaci Monzun, během níž zničila velící centra povstalců a ti byli tím pádem rozděleni do malých jednotek, které se přeorientovaly na pašerácké aktivity přes hraniční řeku Naf. Na severu Rakhinského státu se také objevovaly požadavky muslimů na alespoň částečnou formu samosprávy nebo přímou správu pod vládou v Rangúnu. Důležité pro ně bylo zbavení se nadvlády rakhinských buddhistů (*Abrar, 1996*). V roce 1960 byla vytvořena pohraniční oblast Mayu⁷, která byla řízena armádou země a byla kompromisem mezi rohingskými hnutími a vládou (*Leider, 2014*). Tímto se separatistické skupiny muslimů na pár let umírnily, ale roku 1964, po opětovném převedení správy pod Rakhinskou administrativu, vznikla nová organizace požadující autonomii – RPF⁸ (*Abrar, 1996*).

V roce 1977 přišla vláda s programem registrace občanů v zemi. Takzvaná operace Nagmin, neboli Dračí král, která proběhla v Kačjinském a Rakhinském státě o rok později, byla katalyzátorem pro další uprchlickou vlnu (*Abrar, 1996*). Jejím účelem bylo „rozlišení občanů a cizinců v souladu se zákonem a podniknutí kroků proti cizincům, kteří jsou v zemi nelegálně“ (*Zarni, 2014*). Přestože v Kačjinském státě proběhla operace mírumilovně (*Abrar, 1996*), v Rakhinském státě nabyla velmi rozdílných rozměrů. Mnoho Rohingyů bylo považováno za nelegální imigranty z Bangladéše a stali se oběťmi rozsáhlého zatýkání a násilí jak ze strany státu, tak i od místní nemuslimské populace. Důsledkem byla další vlna uprchlíků do Bangladéše.

Na konci 80. let přišla vojenská vláda s operacemi na zabezpečení pohraničních oblastí z důvodu aktivit vojenských povstaleckých skupin. Součástí operací, v rámci nichž se velmi zvýšila přítomnost jednotek v pohraničí, byla represe místních obyvatel

⁷ skládala se z okresů Maungdaw, Bathidaung a Rathedaung

⁸ vznikla roku 1974 ze spojení organizací *Rohingya Independent Force* a *Rohingya Independent Army*

na základě podezření ze spolupráce s těmito skupinami. V Rakhinském státě byli, mimo jiné, hlavními oběťmi právě Rohingyové. Civilisté byli oběťmi nucených prací, konfiskací majetků, přesídlování a dalších represí, které jsou podrobněji rozebrány dále v této práci. Výsledkem tohoto počínání armády byla další vlna desetitisíců uprchlíků. V letech 1991 a 1992 uprchlo před represemi a násilnostmi přes 250 000 Rohingyů, mezi nimiž byl i malý počet místních buddhistů a hinduistů, do Bangladéše (*Grundy-Warr, 1997*).

V lednu roku 2001 opětovně došlo ke komunálnímu násilí v oblasti. V okolí města Sittwe došlo k zabití nejasného počtu civilistů a zničení muslimských budov a majetků (*Zawacki, 2013*). Během incidentu bylo zničeno 28 místních mešit (*Zarni, 2014*). Situace byla neklidná i v následujících letech a již nikdy nedošlo k úplnému zmírnění napětí. To je důvod, proč během následujících let neustále docházelo k migraci nejasného počtu Rohingyů do Bangladéše. Z citovaných zdrojů vyplývá, že dochází pouze ke zmírňování a opětovným eskalacím konfliktu a tyto fáze se neustále opakují do současnosti.

V polovině roku 2012 došlo v Rakhinském státě k opětovné eskalaci konfliktu a vlně nepokojů mezi Rohingyi a Rakhinci. Důvodem bylo politické a ekonomické napětí v souvislosti s demokratizací Myanmaru. Do vyhrocené situace se svými operacemi přidaly ještě myanmarská policie a armáda (*Reynolds, 2014*). Vlna násilností, při nichž bylo zničeno 8 614 domů a necelé 2 000 veřejných budov, postihla 11 okresů Rakhinského státu. Podle oficiálních informací vlády bylo zabito 192 lidí a 265 bylo zraněno (*Ware, 2015*). Tato událost vyvolala další útoky desetitisíců rohingských obyvatel ze svých domovů. Přibližně 140 000 Rohingyů se přesunulo do uprchlických táborů na severu Rakhinského státu a někteří utekli do Bangladéše (*Reynolds, 2014*). Součástí vyhrocené situace byla i zatýkání. Podle OSN bylo uvězněno přes 2000 Rohingyů, například kvůli provinění z nepovoleného opravování jejich domovů. Událostí, která způsobila tyto nepokoje, bylo podle HRW znásilnění a vražda mladé buddhistické ženy třemi muslimy v květnu 2012. Tento čin vyvolal potřebu pomsty buddhistů na muslimech, kteří masově zavraždili Rohingy cestující autobusem, a to vyvolalo nepokoje ze strany Rohingyů a následné rozšíření násilností mezi oběma etniky do okolí. V roce 2012 se objevovaly názory, že jediným reálným řešením situace je vyhnání Rohingyů do jiných zemí. Další názory vyzývaly k izolaci Rohingyů nebo dokonce k „etnickému vyčištění“ oblasti od muslimů. Tyto názory se staly součástí

místní proti-muslimské propagandy ze strany buddhistických mnichů a politických představitelů Rakhinského státu (HRW, 2013).

V srpnu roku 2016 došlo k útoku rohingských ozbrojenců na jednotku myanmarské policie, při kterém bylo zabito 9 členů personálu. Vyvolalo to odpověď bezpečnostních sil, která způsobila opětovné pohyby obyvatelstva, při kterých bylo přes 92 000 lidí nuceno opustit své domovy v rámci Rakhinského státu a 70 000 z nich uprchlo do Bangladéše (OCHA, 2017).

5.4 Současné události v Myanmaru

Hlavním důvodem současné krizové situace v Rakhinském státě jsou násilnosti, které začaly 25. srpna roku 2017. Příčinou byla operace ozbrojené skupiny ARSA⁹ (UNHCR, 2018b), při které byli napadeni příslušníci vládních jednotek. To vyvolalo odpověď bezpečnostních jednotek podporovaných obyvatelstvem a během jediného dne bylo zabito minimálně 1 000 muslimů (Ratcliffe, 2017). Vzniklé nepokoje eskalovaly a docházelo i k vypalování rohingských vesnic a dalšímu zabíjení civilistů, které si podle MSF vyžádalo během jednoho měsíce minimálně 6 700 obětí zabitých násilně. Vládní aparát přiznal pouze 400 mrtvých a podle prohlášení byla vojenská operace proti ozbrojeným skupinám ukončena 5. září 2017 (BBC, 2018a).

Tabulka č. 1: Typy násilných úmrtí Rohingyů mezi 25. srpnem a 24. září 2017

	Podíl populace
Násilí (% ze všech úmrtí)	71,7 %
Typ násilí	
Umlácení	5,0 %
Sexuální násilí	2,6 %
Zastřelení	69,4 %
Upálení	8,8 %
Nášlapné miny	1,0 %
Únos/Zadržení	0,3 %
Podřezání	0,2 %
Neznámé	0,4 %
Ostatní	12,3 %

⁹ Armáda spásy rakhinských Rohingyů je vojenská skupina, která vznikla po násilnostech roku 2012. Tato skupina je podle ICG řízena ze Saúdské Arábie a má na svědomí útoky na policii v srpnu 2016 a rozpoutání násilností 25. srpna 2017 (BBC, 2017).

Zdroj: MSF, 2017; upraveno autorem

Z tabulky vyplývá, že 71,7 % zemřelých se stalo obětí násilí. Nejčastějším způsobem násilného úmrtí Rohingyů v Myanmaru byla v prvním měsíci od vypuknutí nepokojů střelba, která zapříčinila smrt 69,4 % lidí, dalším poměrně častým způsobem bylo vypalování domovů. Takovým způsobem zemřelo podle průzkumu 8,8 % obětí. Dalšími způsoby úmrtí bylo umlácení, sexuální násilí, nášlapné miny, únosy nebo podřezání. Část (12,3 %) obětí zemřelo dalšími, blíže nespecifikovanými, způsoby násilností. Tabulka je založena na datech organizace MSF. Její pracovníci prováděli průzkumy mezi přeživšími ve vybraných uprchlických táborech v Bangladéši (*MSF, 2017*). Podle dalších průzkumů MSF byli někteří uprchlíci oběťmi násilí opakovaně, a to jak ve svých domovech, tak i již na cestě do Bangladéše (*MSF, 2018b*).

V prvním měsíci od začátku násilností bylo v okresech Maungdaw, Buthidaung a Rathedaung vypáleno 288 vesnic a bylo v nich zničeno přes 90 % budov. Další množství vesnic bylo poničeno (*HRW, 2017a*). Vypalování pokračovalo během dalších měsíců a podle dat sbíraných od 25. srpna do 2. prosince 2017 bylo vypáleno 354 vesnic (*HRW, 2017b*). V souvislosti s vypalováním vesnic během nepokojů také docházelo k demolici vesnic buldozéry pod rozkazem myanmarské vlády. Od konce roku 2017 bylo zdemolováno minimálně 55 vesnic včetně jejich vegetace. Podle oficiálních stanovisek vlády je tato činnost prováděna za účelem znovupostavení poničených vesnic pro uprchlíky, kteří se vrátí do Myanmaru. Lidskoprávní organizace včetně HRW ale upozorňují na ničení důkazů po zločinech proti lidskosti jako hlavní důvod demolice vesnic (*HRW, 2018*).

Podle organizace Červený kříž je odhadováno, že v Rakhinském státě po těchto krutostech zůstalo pouze okolo 180 000 Rohingyů (*Nebehay, 2017*).

5.5 Diskriminace Rohingyů v Myanmaru

5.5.1 Problematika občanství

Přestože příslušníci etnika Rohingyů obývají území dnešního Myanmaru již po dlouhá století, většina z nich nemá státní občanství, a jsou tak lidmi bez státní příslušnosti k jakémukoliv státu. V ústavě země z roku 1947, která prvně definovala pojem „občanství“ v Myanmaru, byl občan státu popsán jako „osoba, jejíž oba rodiče jsou nebo byli příslušníci některé z původních ras Barmy“. Tyto „původní rasy“ ale nebyly přesně definovány a Rohingyové tak nebyli považováni za občany státu.

Existovala zde ale možnost rekvalifikace, kde mohl být Rohingya kvalifikován jako občan, pokud byl schopen dokázat, že se narodil na teritoriích bývalého Britského dominia a alespoň osm let z předešlých deseti bydlel na území Myanmaru permanentně. Většina příslušníků etnika ale nebyla schopna toto dokázat (AI, 2004).

V roce 1948 byl parlamentem přijat nový zákon o občanství¹⁰, který zpřesnil a omezil definici občanství. Byly specifikované tzv. původní rasy (Barmánci, Čjinové, Kačjinové, Karenové, Kayahové, Monové, Rakhinci a Šanové) a občanem se také mohl stát člověk, jehož předci po dobu dvou generací permanentně žili na územích Barmského svazu a jehož rodiče a on samotný byli narozeni na území Svazu. Toto značně ztížilo možnosti Rohingyů získat občanství (AI, 2004).

V dnešní době platí zákon o občanství z roku 1982¹¹. Tento zákon vytvořil státní orgán na kontrolu a řešení problematiky občanství a rozdělil státní občanství Myanmaru do tří skupin. Tyto jsou:

1. Plné občanství: do této skupiny patří příslušníci tzv. původních ras a etnických skupin, které permanentně obývají území státu od dob před britskou nadvládou (tj. před rokem 1823).
2. Asociované občanství: platí pro osoby, které splňují požadavky pro udělení občanství podle zákona z roku 1948 a jejich potomky a také pro ty, jejichž žádost o občanství již byla podána v období přijetí nového zákona.
3. Naturalizované občanství: tento typ občanství byl vytvořen pro cizince a členy etnických skupin neuznaných jako „původní rasy“, kteří sídlí na území země. Podle tohoto by se sem mohli zařadit i Rohingyové. Mezi další kritéria ale patřil i minimální věk 18 let, schopnost plyně mluvit národním jazykem, dobrý charakter a silná mysl. Takováto kritéria ale dala orgánu pro problematiku občanství svobodu při rozhodování, komu se občanství udělí a komu ne (AI, 2004).

Podle tohoto zákona je pro příslušníky etnika nemožné kvalifikovat se jako občané prvního typu a jen malé množství z nich splňuje požadavky druhého typu. Problém s kvalifikací je také u třetího typu občanství, jelikož jen malé množství osob má potřebné dokumenty dokazující narození a trvalé bydliště v zemi. Zákon není

¹⁰ Union Citizenship Act

¹¹ Burma Citizenship Law, v platnosti od 15. října 1982

diskriminační jen pro Rohingy, ale také pro Indy nebo Číňany sídlící na území Myanmaru. Podle některých pozorovatelů je však možné, že tento zákon byl přijat právě v souvislosti s uprchlickou vlnou Rohingyů a jejich návraty na konci 70. let. Související praktikou s tímto zákonem je také vytvoření barevně odlišených identifikačních karet na základě tří typů státního občanství. Tato inovace vešla v platnost roku 1989. Lidé s plným občanstvím v zemi tak získali růžové karty, asociovaní občané měli modré karty a pro naturalizované občany byly karty zelené. UNHCR se zasloužila o poskytnutí žlutých karet¹² pro Rohingy navracené z Bangladéše po událostech v letech 1991-1992. Po dalších vyjednáváních UNHCR s autoritami Myanmaru se podařilo roku 1995 vyjednat pro Rohingy povolení o krátkodobém pobytu, které bylo podloženo bílou identifikační kartou (AI, 2004).

Zapírání práva na občanství je ale pouze jedním z celé řady restrikcí a omezování základních práv a svobod Rohingyů. V roce 1990 měli při volbách Rohingyové zakázáno volit, paradoxně ale mohli kandidovat, což je běžně právo pouze občanů země (AI, 2004). Do parlamentu byli tehdy zvoleni 4 zástupci Rohingyů (*The Stateless Rohingya*, 2016).

Uvádění příslušníků rodin do identifikačních dokumentů je častým problémem. Existují totiž případy, kdy někteří členové rodin byli mazáni ze seznamů rodin. Důvodem byla jejich absence při kontrolách obyvatelstva místními autoritami, kdy současně neměli vyřízené cestovní povolení. Mazání z rodinných listů tak vytváří další problémy spojené se správnou identifikací potřebnou pro státní občanství. Podle AI je zákon o občanství z roku 1982 v nesouladu s mezinárodními snahami o snižování počtu osob bez státní příslušnosti. Je také příkladem diskriminace na základě etnické příslušnosti (AI, 2004). Nesoulad zákona s mezinárodními snahami o snižování počtu osob bez státní příslušnosti spočívá v tom, že zákon o státním občanství v Myanmaru přímo vytváří takovéto osoby z příslušníků etnika žijících dlouhodobě na území Myanmaru.

5.5.2 Další formy diskriminace

Etnikum Rohingyů je zatíženo celou řadou dalších diskriminačních omezení a poplatků, které postihují i nejzákladnější aktivity v jejich životě. Tyto praktiky jsou zaměřeny jen na ně, jelikož v ostatních částech Rakhinského státu, kde většinově žijí

¹² Tyto karty sloužily pouze jako důkaz o návratu uprchlíka zpět z Bangladéše

Rakhinci, se nic takového neděje. V ostatních částech země, kde žijí další etnické minority, jsou ale pozorovány podobné restriktivní praktiky jako u Rohingyů (AI, 2004). Platí to například i pro křesťanské etnikum v Kačjinském státě (Suaedy, 2015). Přesto jsou Rohingyové považováni za nejvíce perzekuované obyvatele Myanmaru. Omezování jsou nejen ve svobodě pohybu, ale jsou i častými oběťmi zatýkání, nucených prací, zabavování jejich pozemků, vystěhování, všemožných daní a nutnosti si vyřizovat různá povolení (AI, 2004). Persekuce jsou i náboženského charakteru, ve vzdělání, zdravotnictví, politice a dalších ekonomických aktivitách (Kapani, 2009).

Běžnou rutinou na severu Rakhinského státu je nutnost vyřizovat si povolení k opuštění vesnice. Toto jednání má vliv i na jejich potravinovou bezpečnost, jelikož omezuje jejich možnost nakupovat a prodávat zboží a hledat práci mimo vesnice, kde bydlí. Mnoho Rohingyů je totiž neschopno platit za povolení k pohybu pravidelně. To je problém hlavně v období neúrody. Pro povolení k pohybu v rámci jednoho okresu musí žádat o povolení na místní VPDC¹³, ale pokud chtějí cestovat dále, musí žádat na imigračním oddělení NaSaKa¹⁴ (AI, 2004).

Nucené práce, ke kterým docházelo nejen na severu Rakhinského státu, ale i v ostatních oblastech země s etnickými minoritami, byly hlavním důvodem pro masivní úprk Rohingyů z Myanmaru do Bangladéše v letech 1991-1992. Toto jednání je porušením konvence ILO, kterou Myanmar podepsal již v roce 1955. Nucené práce ale nebyly posvěceny hlavními státními autoritami a na přelomu tisíciletí byly vydány rozkazy, které změnilly takováto jednání v trestný čin. Přesto ale k tomuto jednání docházelo dále, jelikož NaSaKa, armáda a policie stále nutí obyvatelstvo k pracím na údržbě jejich vojenských táborů, stavbě a opravě silnic, práci na plantážích a dalším aktivitám (AI, 2004).

Zabavování půdy, nucené vystěhování a následná destrukce majetku a obydlí Rohingyů souvisí především se stavbou tak zvaných „modelových vesnic“ v oblastech obydlených příslušníky etnika. Vesnice jsou projektem NaTaLa¹⁵, které jej realizují skrze NaSaKa (AI, 2004). Důvodem stavby těchto vesnic, na níž se pod donucením podíleli i samotní Rohingyové, je snaha myanmarské vlády o snížení relativního počtu příslušníků etnika v oblasti (Kapani, 2009). Modelové vesnice jsou většinou

¹³ Rada pro mír a rozvoj venkova

¹⁴ Myanmarské pohraniční bezpečnostní jednotky, které byly vytvořeny v roce 1992 na severu Rakhinského státu, byly v roce 2013 zrušeny.

¹⁵ Ministerstvo pro rozvoj pohraničních oblastí a národních ras

koncipovány pro zhruba 100 rodin a jejich obyvatelé jsou chudí Rakhinci, ale i Barmánci z centrální části země, propuštění vězni, bývalí povstalci a příslušníci některých etnických minorit (AI, 2004). Většina obyvatel těchto vesnic do nich ale byla přestěhována násilně. Tito noví obyvatelé často nemají znalosti o zemědělství a dochází tak v některých případech ke zpětnému pronájmu jejich pozemků Rohingyům (Kapani, 2009), ikdyž je to oficiálně zakázáno (AI, 2004). V jiných případech ale naopak dochází k násilí ze strany obyvatel těchto vesnic na Rohingyích. V roce 2009 v severním Rakhinském státě existovalo 100 modelových vesnic¹⁶ (Kapani, 2009). Dalšími důvody, proč jsou Rohingyové zbavováni majetku a půdy, je rozšiřování vojenských táborů NaSaKa anebo komerční účely, jako je stavba krevetových farem a rýžových polí (AI, 2004).

Jak již bylo nastíněno, Rohingyové jsou povinni platit i za události v životě, které jsou nevyhnutelné a jsou součástí života každého člověka. Patří sem narození dítěte nebo i úmrtí v rodině. Jsou totiž povinni hlásit veškeré změny v rodině, a dokonce je nutné i žádat o povolení ke svatbám. Svateb je přitom povoleno jen určité množství za rok (AI, 2004). Od roku 1994 se za povolení ke svatbě musely platit vysoké obnosy peněz a často trvalo několik let, než došlo k vydání takového povolení. V roce 2005 bylo součástí povolení k sňatku také deklarování maximálního počtu dětí¹⁷, což vedlo ke zvýšení počtu potratů a dětských úmrtí (přesněji řečeno zabití novorozeňat ihned po porodu) (Zarni, 2014).

¹⁶ 45 v okrese Maungdaw, 40 v okrese Bathidaung a 15 v okrese Rathedaung

¹⁷ Roku 2005 byly povoleny 3 děti na rodinu. Od roku 2007 jen 2 děti na rodinu.

6. Rohingyové v exilu

Kapitola přibližuje situaci Rohingyů, kteří byli nuceni emigrovat z Myanmaru do zahraničí. Činem nucené emigrace ze země původu se z uprchlých Rohingyů stávají uprchlíci tak, jak je tento pojem definován Úmluvou OSN. Největší pozornost je v této kapitole zaměřena na Bangladéš, kam proudí zdaleka největší množství Rohingyů a situace je zde v porovnání s ostatními zeměmi nejsledovanější. Mezi dále zmíněné země, kde se uprchlí Rohingyové pohybují, patří Indie, Indonésie, Malajsie, Pákistán, Saúdská Arábie nebo Thajsko.

6.1 Bangladéš

Již mnohokrát byl zmíněn Bangladéš jako země, kam utíkají statisíce příslušníků myanmarského etnika Rohingyů z důvodu potlačování základních lidských práv a svobod. Důvodem, proč většina migrujících rohingských uprchlíků utíká právě do této země, je geografická blízkost oblasti, kde Rohingyové sídlí, s Bangladéšem. S touto sousední zemí je pojí také náboženská, kulturní a jazyková blízkost. Především s obyvateli Chittagongske oblasti v jihovýchodní části Bangladéše (*Lewa, 2008*).

Bangladéš je zemí, kde je převažujícím náboženstvím islám, který je definován jako oficiální náboženství. V zemi jej vyznává okolo 90 % obyvatel. Tato země získala nezávislost v roce 1971, kdy došlo k rozdělení tehdejšího Pákistánu, jehož byl Bangladéš východní součástí (*Tinker, 2018*). V této době došlo k velké vlně migrací mezi Indií a Bangladéšem, při které z Bangladéše uteklo okolo 10 000 000 lidí (*Al Imran, 2014*). Počet obyvatel země dosahuje podle odhadů přes 157 000 000 lidí, což z Bangladéše dělá osmý nejvíce osídlený stát na Zemi (*CIA, 2018*).

Jak již bylo zmíněno v dřívější kapitole o historickém pozadí současného konfliktu, k uprchlickým vlnám Rohingyů na území Bangladéše dochází již od 18. století. V 70. letech minulého století byl exodus způsoben myanmarskou vojenskou operací Nagmin. Jejím důsledkem byla vlna uprchlíků do Bangladéše. Podle myanmarské strany v důsledku operace uteklo ze země 143 900 lidí, ale Bangladéš odhadoval počet uprchlíků okolo 252 000 (*Zarni, 2014*). Uprchlí Rohingyové byli v Bangladéši drženi v 11 uprchlických táborech (*Abrar, 1996*). Počet uprchlických táborů se ale mezi různými zdroji rozchází, HRW uvádí, že bylo v Bangladéši zřízeno 13 táborů (*HRW, 2000*). Kvůli špatným podmínkám a nedostatku potravin¹⁸ 12 000

¹⁸ Malé dodávky potravin byly záměrem Bangladéše, který tak uprchlíky nutil k návratu do Myanmaru

lidí zemřelo (*Zarni, 2014*). Mezi červnem a červencem 1978 probíhala jednání mezi bangladéšskou a myanmarskou vládou. Jejich výsledkem byla dohoda o návratu uprchlíků a do Myanmaru jich bylo nuceně navraceno 187 250 (*Abrar, 1996*). Bangladéšská vláda totiž odmítla jakoukoliv integraci uprchlých Rohingyů na svém území s odvoláním na velkou ekonomickou a sociální zátěž na místní obyvatelstvo a stát (*HRW, 2000*).

Další exodus rohingských uprchlíků do Bangladéše proběhl v 90. letech. Na počátku této krize byli uprchlíci vítáni s otevřenou náručí a vláda jim poskytovala jídlo, přístřeší a zdravotnickou péči. Bylo totiž předpokládáno, že je to problém pouze krátkodobý a bude následovat brzký návrat zpět do Myanmaru (*MSF, 2002*). Bangladéš samotný ale postupem času nedokázal situaci řešit, a tak hledal pomoc v mezinárodním společenství. UNHCR se zapojila do řešení problému v polovině roku 1992. Koordinovala spolupráci místních a mezinárodních nevládních organizací a také vyjednávala s vládami Bangladéše i Myanmaru. Situace se stala neúnosnou i pro domorodé bangladéšské obyvatelstvo. Tlak na místní hospodářství způsobil zvýšení ceny základního zboží a problémy se týkaly i životního prostředí (*Abrar, 1996*), zejména ničení místních lesních porostů (*Yesmin, 2016*). Místní obyvatelstvo tak začalo požadovat zákaz stavby nových uprchlických táborů (*Abrar, 1996*), kterých bylo v roce 1992 dvacet (*MSF, 2002*).

První vlna repatriací, která proběhla mezi koncem roku 1992 a začátkem 1994, nebyla pod dohledem UNHCR. Během ní došlo k nucenému návratu 50 000 Rohingyů. Hlavní vlna návratů, která probíhala již za asistence UNHCR, se uskutečnila mezi dubnem 1994 a prosincem 1995 (*AI, 2004*), návraty probíhaly ale i v dalších letech. Asistence UNHCR spočívala v tom, že s uprchlíky byly vedeny rozhovory o dobrovolnosti jejich repatriací. Podle zjištění ale jen 30 % Rohingyů souhlasilo s dobrovolným návratem zpět do Myanmaru z důvodu obav o svou bezpečnost a budoucnost po návratu. Bangladéšské autority přesto požadovaly co nejrychlejší proces repatriací, a tak UNHCR musela upustit z programu rozhovorů s uprchlíky. Role UNHCR také spočívala v monitoringu situace na území Myanmaru. K jistému vyhocení situace došlo v červenci roku 1997, kdy Myanmarská vláda prohlásila, že v srpnu přestane přijímat další uprchlíky. Vznikl tak tlak ze strany Bangladéše na co nejrychlejší repatriaci, což vyvolalo nepokoje ve dvou největších uprchlických táborech Nayapara a Kutupalong. Po nových vyjednáváních mezi UNHCR a vládami obou států

v listopadu 1998 byl opět povolen návrat uprchlíků do Myanmaru (*HRW, 2000*). Do Myanmaru se vrátilo na 236 000 Rohingyů, ale už nikdy nedošlo k návratu všech uprchlíků.

V roce 2004 se podle AI v oblasti města Cox's Bazar nacházelo 20 000 Rohingyů ve zbývajících dvou uprchlických táborech¹⁹, kteří se vyhýbají návratu (*AI, 2004*). Určité množství uprchlých Rohingyů, které se pohybuje mezi 100 000 a 200 000, se vyhnulo repatriacím do Myanmaru také tím, že utekli z uprchlických táborů a snažili se smísit s místní populací a jiní unikli do dalších zemí (*Grundy-Warr, 1997; Ware, 2015*). Přesnější data o počtu uprchlíků v táborech v druhé polovině minulého desetiletí zobrazuje tabulka podle dat OSN. Tabulka odhaluje, že počet uprchlíků v těchto uprchlických táborech se v průběhu sledovaných let mírně zvyšoval, což bylo způsobeno neustálým příchodem nových uprchlíků.

Tabulka č. 2: Počet uprchlíků v táborech Kutupalong a Nayapara v letech 2006-2010.

Rok	2006	2007	2008	2009	2010
Tábor Kutupalong					
Věková skupina 0-4 let	1 730	1 944	2 158	2 164	2 074
Věková skupina 5-17 let	3 974	4 090	4 340	4 475	4 646
Věková skupina 18-59 let	4 198	4 439	4 335	4 408	4 514
Věková skupina 60+	242	235	214	204	235
Celkově	10 144	10 708	11 047	11 251	11 469
Tábor Nayapara					
Věková skupina 0-4 let	2 866	2 898	3 206	3 122	2 905
Věková skupina 5-17 let	6 205	6 473	6 840	6 946	7 316
Věková skupina 18-59 let	6 560	6 939	6 704	6 713	6 962
Věková skupina 60+	379	369	326	310	364
Celkově	16 101	16 679	17 076	17 091	17 547
Celkově v obou táborech	26 245	27 378	28 123	28 432	29 016

Zdroj: Kiragu et al., 2011

Co se týče životní situace v uprchlických táborech a v jejich blízkosti, kde uprchlíci také přebývali, podmínky pro spokojený a zdravý život zde byly nepříznivé. Velmi častá byla podvýživa, kterou trpělo přes 50 % dětí i dospělých. Důvodem byla špatná potravinová bezpečnost²⁰ jako důsledek nedostatku potravin (*MSF, 2002*).

¹⁹ Kutupalong a Nayapara

²⁰ Potravinová bezpečnost je podle World Food Programme schopnost domácnosti produkovat nebo získávat dostatek potravin nutných pro zdravý život.

Dostupné potraviny byly distribuovány pouze těm uprchlíkům, kteří byli oficiálně zdokumentováni. Mimo problémů s podvýživou byla zdravotní situace uprchlíků v táborech ovlivněna i dalšími faktory a nemocemi. Úmrtnost dětí byla často způsobena dýchacími problémy nebo horečkami. Dalšími zdravotními problémy byla průjmová onemocnění a nemoci kůže vycházející ze špatných hygienických podmínek. V táborech byl také nedostatek vody pro uprchlíky. UNHCR stanovila dodávky vody pro jednoho uprchlíka v táboře Nayapara na hodnotu 25 litrů, podle MSF se ale skutečné dodávky pohybovaly mezi 6 a 8 litry. Příčinou byla špatná kalkulace. Celkový objem vody byl totiž počítán jen pro uprchlíky. Do výpočtu ale nebyli zahrnuti pracovníci humanitárních organizací a další personál operující v táboře, již omezený objem vody taktéž využívali (*MSF, 2002*). Nedostatek vody byl také způsoben malými zásobami podzemní vody a nutností sbírat vodu dešťovou (*Kiragu et al., 2011*). Nedostatečná byla i kvalita přístřeší pro uprchlíky. Na začátku uprchlické krize v září 1991 byla stavěna přístřeší, která svou kvalitou odpovídala přístřeším dočasným, jelikož jako dočasná se zprvu zdála i tato krize. Uprchlíci ale v takovýchto příbytcích, které jen těžko odolávají v monzunovém období, přežívali i přes 10 let. Další problematikou v uprchlických táborech bylo vzdělávání. V polovině roku 1996 povolila vláda Bangladéše vzdělávání v některých táborech. V táboře Nayapara k tomu došlo až na začátku roku 2000 (*MSF, 2002*). V obou táborech (Nayapara a Kutupalong) probíhala v roce 2010 školní výuka ve 21 základních školách, již se účastnilo podle průzkumu 3 250 dívek a 4 279 chlapců (*Kiragu et al., 2011*).

Roku 2012 došlo poprvé v historii k odmítnutí příchodu Rohingyů do Bangladéše. Bangladéšská vláda toto rozhodnutí a činy vysvětlila tak, že další uprchlíci jsou bezpečnostním rizikem pro stát a také tím, že více než 20 let trvající přežívání uprchlíků v Bangladéši nepřineslo žádný ekonomický a sociální prospěch zemi. V dalších vyjádřeních vlády stálo, že Bangladéš již nemá kapacity na přijetí dalšího množství uprchlíků a že vláda se zajímá spíše o proces repatriací zpět do Myanmaru. V tomto roce došlo i k operacím bangladéšských bezpečnostních složek na pohraničí a odsunutím uprchlíků přeplouvajících pohraniční řeku Naf zpět na myanmarskou stranu. Bezpečnostním rizikem je také to, že uprchlické tábory se v mnoha případech stávají místy, kde dochází k náboru nových členů do ozbrojených skupin jako je ARNO²¹, která vznikla roku 1998 spojením rohingských ozbrojených skupin RSO²² a

²¹ Národní organizace rakhinských Rohingyů

²² Organizace rohingské solidarity

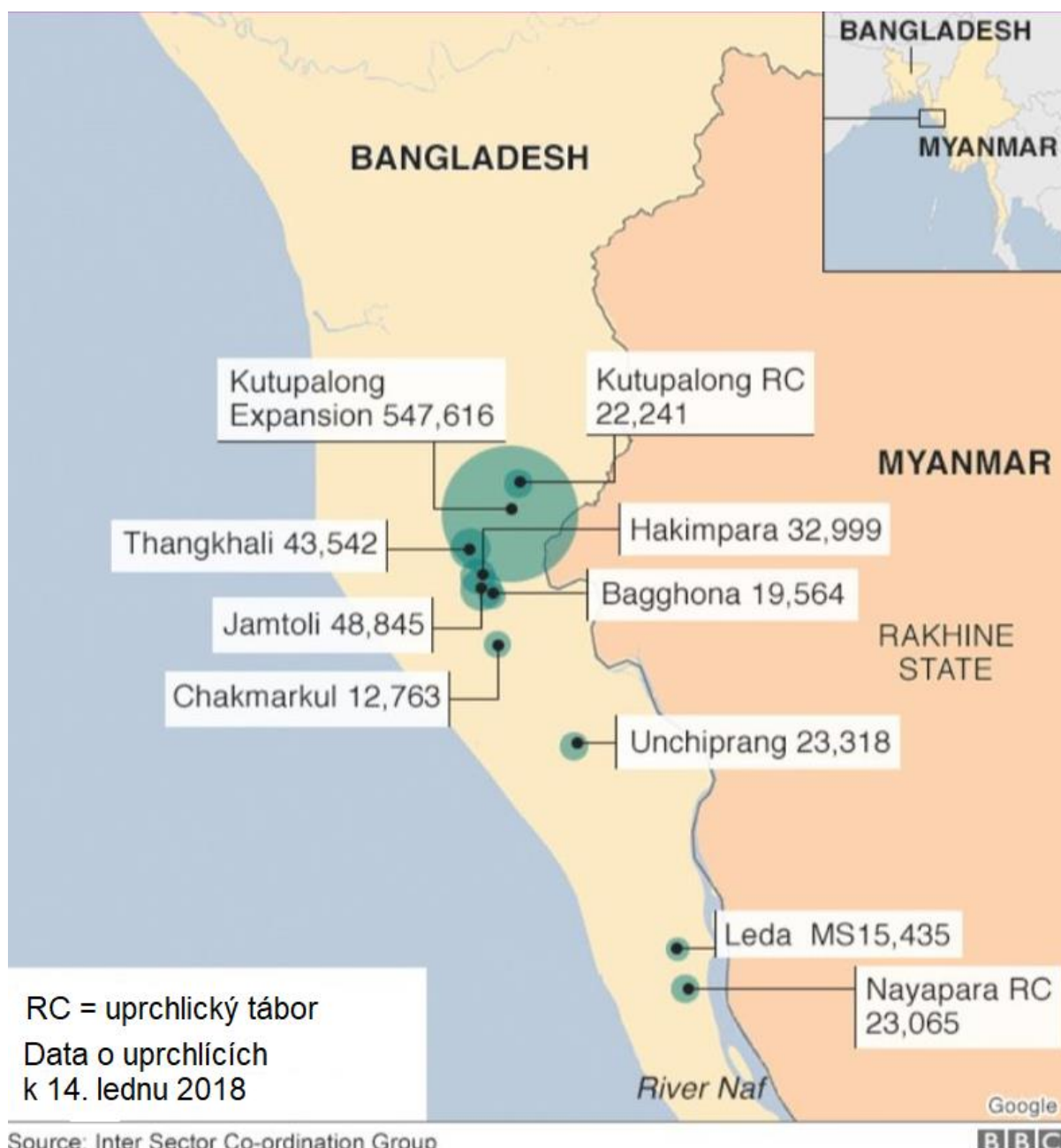
ARIF²³. Tyto skupiny totiž nepodnikají operace pouze v Rakhinském státě, kde svým počínáním paradoxně způsobují další represe rohingského obyvatelstva, ale i v jihovýchodní oblasti Bangladéše (*Al Imran, 2014; Sohel, 2018*).

6.1.1 Současná situace v Bangladéši

Většina uprchlíků, kteří unikli po násilnostech v roce 2017 do Bangladéše, se zdržuje v oblasti města Cox's Bazar. Před touto uprchlickou vlnou se v této oblasti nacházelo 33 000 uprchlíků registrovaných v uprchlických táborech Kutupalong a Nayapara. Odhadovaný počet uprchlíků, kteří přežívali v provizorních uprchlických táborech činil 274 500. Celkově se tedy podle odhadů před touto novou uprchlickou vlnou nacházelo v Bangladéši 307 500 Rohingyů²⁴ (*UNHCR, 2018b*). Od srpna roku 2017 do Bangladéše uprchlo 655 000 nových uprchlíků. Většina z nich utekla z Myanmaru bez jakéhokoliv majetku a žije ve špatných podmínkách rychle rozrostlých uprchlických táborů, které jsou zobrazeny na obrázku níže (*BBC, 2018a*). Obrázek zobrazuje 2 oficiální uprchlické tábory Kutupalong a Nayapara a další místa, kde se uprchlíci sdružují – Bagghona, Hakimpara, Chakmarkul, Jamtoli, rozšíření tábora Kutupalong, Leda, Thangkhalí a Unchiprang. Obrázek zároveň zobrazuje počty uprchlíků v jednotlivých táborech, a to ke 14. lednu 2018 podle dat ISCG.

²³ Islamistická fronta rakhinských Rohingyů

²⁴ Informace o počtu uprchlíků se ale mezi zdroji ale výrazně liší

Obrázek č. 3: Rozmístění rohingských uprchlických táborů v Bangladéši, upraveno autorem

Zdroj: Inter Sector Co-ordination Group, 2018; Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-asia-41566561>

Tyto oficiální i neoficiální uprchlické tábory jsou často postaveny ve složitém terénu a je v nich špatný přístup k základní pomoci. Největším táborem, na který se upírá pozornost humanitárních organizací a orgánů OSN, jako je MSF nebo UNHCR, je Kutupalong. Tento tábor, který před současnou krizí hostil necelých 14 000 uprchlíků, poskytoval v lednu 2018 podle dat zprostředkovaných BBC přístřeší 22 241 uprchlíkům. V okolí tábora ale v současné době žije přes 550 000 uprchlých Rohingyů (BBC, 2018a). Mezi daty o počtu uprchlíků v táboře Kutupalong je vidět značný rozdíl. Důvodem může být rozdílný způsob počítání jednotlivců, rozdílné datum počítání nebo

například nejasnost oddělení hranic oficiálního uprchlického tábora od okolních oblastí taktéž osídlených uprchlíky.

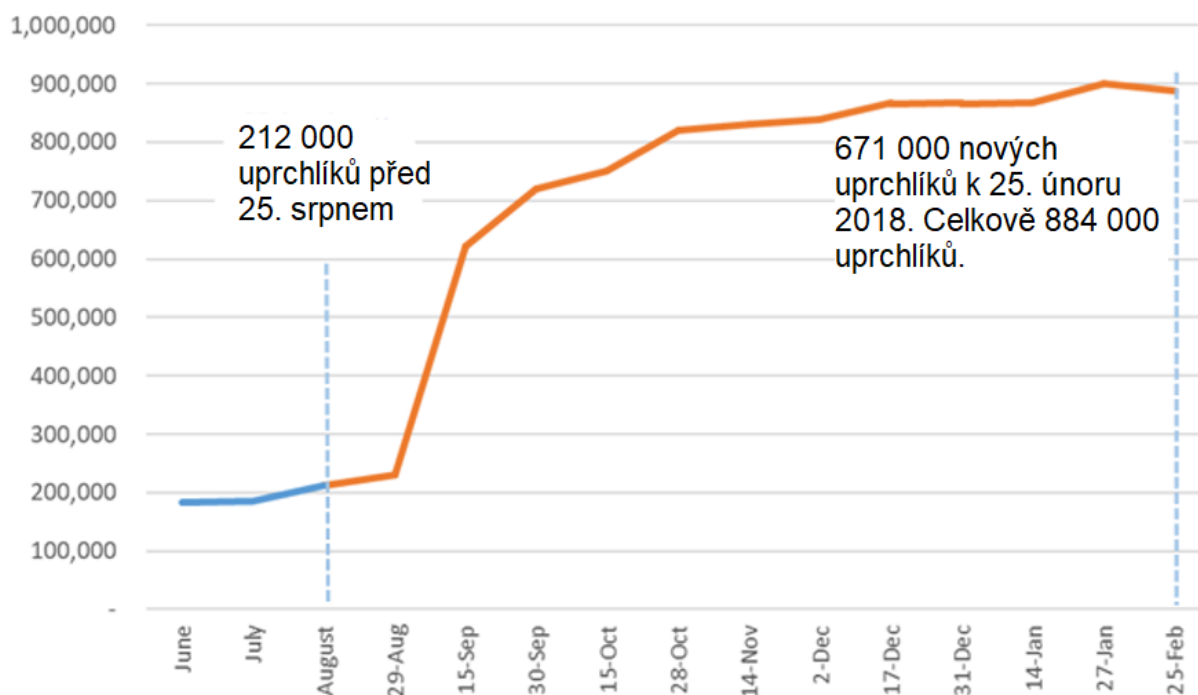
V reportáži vydané ISCG 25. února 2018 je popsán aktuální stav počtu rohinských uprchlíků, kteří uprchli z Myanmaru po událostech v srpnu 2017. Jde o hodnotu 671 000 uprchlíků (ISCG, 2018). Tabulka níže zobrazuje počet uprchlíků v uprchlických táborech, jejich okolí a také ve městech v blízkosti táborů. Porovnává jejich počty před současnou krizí a nyní.

Tabulka č. 3: Počty uprchlíků v uprchlických táborech a okolních městech v Bangladéši

Místo	Populace před krizí	Populace k 25. únoru 2018
Uprchlické tábory		
Kutupalong (rozšíření)	99 705	588 804
Kutupalong	13 901	13 627
Leda	14 240	9 318
Nayapara	19 230	24 790
Hakimpara	140	33 390
Unchiprang	-	21 314
Jamtoli	72	48 691
Bagghona	50	21 938
Chakmarkul	-	11 690
Města		
Cox's Bazar	12 485	6 164
Ramu	1 600	1 623
Teknaf	42 870	99 113
Ukhia	8 125	3 323
Celkově	212 518	883 785

Zdroj: ISCG, 2018

Kumulativní graf na obrázku č. 4 zobrazuje vývoj počtu uprchlíků v Bangladéši v čase. Mezi červnem 2017 a 25. únorem 2018. Z grafu je jasně patrný dramatický zlom v jejich počtu. Zatímco v srpnu 2017 byl počet uprchlíků v Bangladéši okolo 212 000, za necelý měsíc od násilností v Rakhinském státě přišlo do Bangladéše přibližně 400 000 uprchlíků. Od té doby se počty nově příchozích uprchlíků pomalu snižovaly a v současné době se tedy v Bangladéši nachází přibližně 884 000 uprchlých Rohingyů.

Obrázek č. 4: Graf vývoje počtu rohingských uprchlíků v Bangladéši

Zdroj: Inter Sector Co-ordination Group, 2018; Dostupné z:

https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/180225_weeklyiscg_sitrep_final.pdf

V Bangladéši odpovídá za ochranu uprchlíků Komise pro uprchlíky, pomoc a repatriaci²⁵. Tato komise, která je řízena bangladéšským Ministerstvem pro management potravin a katastrof, získává finanční prostředky od UNHCR na podporu pomoci uprchlíkům. Bohužel jsou tyto prostředky věnovány na pomoc jen registrovaným uprchlíkům (*Merritt, 2017*). Ostatní uprchlíci tudíž nejsou recipienti pomoci zprostředkované vládou Bangladéše a jsou závislí na pomoci od mezinárodních a nevládních organizací²⁶, které v oblasti operují.

Do pomoci uprchlíkům v Bangladéši výraznou mírou přispívá humanitární organizace MSF. V lednu 2018 tato organizace provozovala v postižené oblasti 23 zdravotnických center pro uprchlíky, ve kterých pracovalo přes 2 000 lékařských pracovníků a dalšího personálu. Nejčastějšími nemocemi, o jejichž léčbu se stará zdravotnický personál v uprchlických táborech jsou respirační choroby, zažívací problémy a záškrt. Mezi další činnosti, které organizace provozuje, patří stavba studen

²⁵ Refugee, Relief and Repatriation Commission

²⁶ Mimo často zmiňovaných UNHCR a MSF v oblasti operují například organizace BRAC, IOM, Action Against Hunger, Unicef, Save the Children nebo WFP. Některé z těchto organizací dokonce trénují a zaměstnávají samotné Rohingy pro humanitární pomoc z uprchlických tábořů.

a sanitačních zařízení, což jsou klíčové činnosti pro zastavení šíření chorob a psychologická pomoc uprchlíkům (*MSF, 2018a*).

Ani uprchlické tábory a další místa, kde uprchlíci přežívají, nejsou v Bangladéši zcela bezpečným místem pro uprchlíky, co se týče násilí. Nehrozí zde sice přímé nebezpečí zabíjení nebo nějaké formy právní diskriminace na základě původu a příslušnosti k etniku Rohingyů, v nebezpečí jsou ale místní ženy a dívky. Ty se totiž v mnoha případech stávají oběťmi sexuálního násilí a nucené prostituce (*Vyas, 2018*).

Bangladéš se stal místem, odkud mnoho Rohingyů prchá do dalších zemí. Častým prostředkem útěku jsou pašerácké skupiny, které za vysoké obnosy peněz vozí uprchlíky po moři například do Thajska nebo Malajsie (*Lewa, 2008*). Rohingyové, kteří v mnoha případech žijí v uprchlických táborech jako druhá nebo třetí generace, totiž vidí jako jediný únik z jejich špatné životní situace opuštění táborů v Bangladéši a plavbu lodí do dalších asijských zemí (*Sohel, 2017*).

6.2 Ostatní země

Bangladéš, Indie, Indonésie, Malajsie, Saúdská Arábie a Thajsko jsou země, které nepodepsaly Úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951, kterou vytvořila OSN. To znamená, že Rohingyové v těchto zemích nezískávají status uprchlíka podle OSN a nevztahuje se na ně ochrana OSN. Jak je ale již napsáno v úvodu kapitoly č. 6, tito lidé se za uprchlíky považovat dají, a proto je dále pro jejich označení používáno termínu „uprchlík“, i když to neodpovídá. Tři ze čtyř Rohingyů, kteří jsou mimo Myanmar, tudíž nemají právní ochranu posvěcenou OSN (*Mahmood, 2017*). Znamená to tedy, že OSN musí s těmito zeměmi vyjednávat o postavení uprchlíků na jejich území.

Indie:

V Indii se podle odhadů nachází okolo 40 000 nelegálně imigrovaných Rohingyů. Místní komunita Rohingyů se tak nachází v nebezpečí deportace ze země. Indická vláda totiž odmítá přijímat nelegální migranty, snaží se zamezit příchodu dalších a plánuje jejich vyhoštění ze země, včetně Rohingyů. Podle vyjádření indických bezpečnostních složek jsou navíc někteří z Rohingských nelegálních imigrantů v kontaktu s teroristickými skupinami a představují bezpečnostní hrozbu pro Indii (*Bhatia, 2017*).

Indonésie:

Indonésie je často považována za tranzitní zemi co se týče uprchlické a migrační problematiky, jelikož regionální cílovou destinací se stala Austrálie. V případě Rohingyů je ale Indonésie tranzitní zemí, přes kterou často proudí do Malajsie. Místem, které je nejvíce zatížené příchodem nových uprchlíků, je ostrov Sumatra a její severozápadní cíp, provincie Aceh. Původně nebyl Rohingyům dovolen vstup na území Indonésie, ale v roce 2015 umožnila indonéská vláda Rohingyům dočasný azyl (*Grønlund, 2016*). Před rokem 2015 ale přesto určité množství Rohingyů do Indonésie proudilo a první dorazili do země již roku 2009. Rohingové byli v Indonésii ubytováni do dočasných uprchlických táborů a od roku 2015 byli umisťováni do vesnic. Z důvodu nemožnosti získání povolení k práci je ale trendem mezi Rohingy migrace do Malajsie (*Dewansyah, 2017*).

Malajsie:

Malajsie se stala uprchlickou destinací Rohingyů již v 80. letech. V roce 2013 bylo v této zemi registrovaných 28 120 rohingských uprchlíků, i když podle samotných uprchlíků byl jejich celkový počet až dvojnásobný. Rohingští uprchlíci se v Malajsii nesdružují v uprchlických táborech, ale snaží se smísit s místní populací ve městech, kde si hledají nekvalifikovanou práci. Nemají ale, podobně jako uprchlíci jiných etnik a národností, práci v Malajsii povolenou a je jim taktéž odepírán přístup ke zdravotnictví a vzdělávání v zemi (*Lechtmanan, 2013*). V roce 2004 došlo k prohlášení vlády Malajsie, že Rohingové dostanou pracovní povolení, v praxi jim ale byla povolení dávána jen po velmi krátkou dobu v roce 2006 (*Kaur, 2007*), jelikož proces registrací byl označen za podvodný a zkorumpovaný (*Yesmin, 2016*). Zpráva o pracovních povoleních ale dala naději mnoha Rohingyům a došlo ke zvýšení počtu pašeráckých sítí, které převážely uprchlíky do Malajsie (*Lewa, 2008*). Malajská vláda umožňovala uprchlíkům zůstat v zemi na dobu nezbytně nutnou, než budou přesídleni do další země a dává jim právní ochranu, která je chrání před zatýkáním od místních úřadů (*Lechtmanan, 2013*). Podle jiných zdrojů ale docházelo ke špatnému zacházení s uprchlíky, nucenému žití v chudobě a jejich deportaci do Thajska. Většina Rohingyů totiž přichází do Malajsie přes Thajsko nebo Indonésii (*Kaur, 2007*). Konfliktní situace, která probíhá v Myanmaru, se přesunula i do Malajsie. Mezi muslimskými a buddhistickými uprchlíky z Myanmaru dochází k násilí a situaci musí řešit malajská

policie (*Lechtmanan, 2013*). Podle informací UNHCR bylo v září 2017 v Malajsii přes 62 000 rohingských uprchlíků (*Albert, 2018*).

Pákistán:

Pákistán hostí okolo 300 000 myanmarských uprchlíků, kteří jsou ve většině příslušníci etnika Rohingyů. Přibližně 200 000 z nich se nachází ve městě Karáčí a jeho okolí na jihu Pákistánu (*Egreteau, 2012*).

Saúdská Arábie:

Mnoho Rohingyů je převáženo pašeráky například do Saúdské Arábie. Do Saúdské Arábie se Rohingyové dostávají například prostřednictvím víz určených pro hadždž²⁷ (*Lewa, 2008*). Padělané pasy, průkazy o občanství a další certifikáty, které jsou Rohingyům vytvářeny v Bangladéši, zhoršují ale postavení legálně imigrovaných Bangladéšanů do Saúdské Arábie (*Al Imran, 2014*). V Saúdské Arábii se nacházelo v roce 2009 okolo 250 000 Rohingyů. Ti přebývají převážně ve slumech okolo měst Mekka a Jedda, ale hrozí jim deportace (*Ahmad, 2009*).

Thajsko:

Podle informací z roku 2011 Thajsko hostilo přes 140 000 myanmarských uprchlíků, kteří pobývají v devíti uprchlických táborech na pohraničí s Myanmarem. V těchto táborech žijí především příslušníci etnika Karenů, kteří z Myanmaru taktéž utíkají kvůli potlačování jejich práv a svobod. Roku 2013 se v Thajsku pohybovalo okolo 6 000 Rohingyů, kteří sem přicestovali přes moře pomocí člunů. Ti zde měli povolení zůstat pouze půl roku a thajská vláda jim poskytuje pouze základní humanitární pomoc. V porovnání s myanmarskými uprchlíky jiných etnik je ale životní situace Rohingyů horší, jelikož Karenům je v táborech dopřáno všem typům vzdělání a v táborech se nachází 70 škol (*Lechtmanan, 2013*). Z důvodu, že Rohingyové v Thajsku nejsou ve většině případů schopni získat dlouhodobou ochranu uprchlíka ani zlegalizovat svoji přítomnost jako ekonomičtí migranti za prací (*Hudson, 2017*), šance na lepší život Rohingyové většinou vidí v Malajsii. Thajsko by se tudíž dalo považovat z tohoto pohledu za tranzitní zemi, jelikož není cílovou destinací rohingských uprchlíků (*Lewa, 2008*).

²⁷ Muslimská pouť do Mekky

7. Řešení situace

K řešení této krize je třeba dosáhnout shody a reálných činů napříč aktéry zainteresovanými do problému. Patří mezi ně vláda a vojenské složky Myanmaru, militantní organizace a skupiny Rohingyů, vláda Bangladéše, UNHCR a další aktéři (*Robinson, 2012*). Jelikož má UNHCR mandát na ochranu uprchlíků, měla by se (více) snažit o řešení situace uprchlíků a více vyjednávat se zeměmi, kterých se uprchlické krize týkají (*Lewa, 2008*). K tomu, aby byla situace objektivně pozorována, je nutné povolit důvěryhodným pozorovatelům vstup do oblasti konfliktu. Světové autority také musí přimět vlády Bangladéše a ostatních států, kam Rohingyové utíkají, aby podepsaly Úmluvu OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951 (*Robinson, 2012*). To by poskytlo uprchlíkům záruky, že s nimi bude zacházeno podle mezinárodního práva.

Hlavní odpovědnost za situaci má očividně myanmarská vláda (*Yesmin, 2016*). Jediným dlouhodobým řešením této opakovaně konfliktní situace je ústupek ze strany myanmarské vlády, uznání etnika Rohingyů jako jedné z „národních ras“ Myanmaru a poskytnutí občanství jeho členům. S tím souvisí změna myanmarské ústavy a zákona o státním občanství (*Robinson, 2012*). Uznání občanství je ale jen jedním z mnoha počínů, které se musí stát, aby se situace posunula k mírovému řešení. Je třeba ukončit diskriminační praktiky, které jsou proti Rohingyům používány. Dalším potřebným činem je uklidnění mezietnického a mezináboženského napětí, které je dlouhodobě živnou půdou pro tento etnický konflikt.

Mezinárodní společenství pravděpodobně předpokládalo, že ke zlepšení situace dojde v souvislosti s demokratizací Myanmaru a také tím, že mezi hlavními představiteli myanmarské vlády je v současnosti Aun Schan Su Ťij. Tato politička, která je v Myanmaru, i ve světě, považována za ikonu míru a demokracie, je kritizována za svůj lhostejný postoj k Rohingyům. Přes to, že získala Nobelovu cenu za mír, dochází v zemi, kde Aun Schan Su Ťij *de facto* vládne, k etnickému konfliktu, zločinům proti lidskosti a prvkům etnické čistky a genocidy proti určité skupině obyvatelstva. Jedním z důvodů je ale to, že myanmarské bezpečnostní složky jsou stále pod kontrolou armádních politických činitelů, nad kterými nemá Aun Schan Su Ťij moc. Tato politička podle expertů nemůže vyjádřit protest proti jednání armády, jelikož by tím mohla ztratit přízeň části obyvatelstva, ve které existují proti-rohingské názory a mohla by přijít o těžce získanou politickou moc (*Jonáš, 2017*). Aun Schan Su Ťij sice neodmítá

skutečnost, že v Rakhinském státě dochází ke konfliktní situaci, při které umírají lidé. Podle jejího vyjádření se ale o genocidu nebo etnickou čistku nejedná a tento popis situace je až příliš silný. (*BBC, 2018b*).

EU:

EU se může stát důležitým aktérem v problematice Rohingské otázky. Její výhodou jsou dobré vztahy s ASEAN, které mohou přispět k diplomatickému řešení krize (*Marchi, 2017*). EU je také významným donorem finančních prostředků na pomoc Rohingyům. Od roku 2010 činí objem prostředků určených na pomoc Rohingyům v Myanmaru 77 milionů euro. V Bangladéši bylo od roku 2010 použito přes 53 milionů euro na pomoc neregistrovaným uprchlíkům. Humanitární pomoc je v Rakhinském státě a oblasti města Cox's Bazar v Bangladéši v rámci programů Evropské komise poskytována od roku 1994 (*Evropská komise, 2017*).

ASEAN:

Uprchlíká krize se stala problémem pro toto sdružení států, jelikož některé jeho členské státy se staly uprchlickou destinací Rohingyů. ASEAN ale nemá právní rámec, který by se mohl zabývat uprchlickou tematikou. V jeho stanovách je totiž pouze deklarace, která je zaměřena na práva pracovních migrantů. Problémem je také to, že principem ASEAN je nezasahování do vnitrostátních záležitostí jeho deseti členských států²⁸, což znepokojuje hlavně dvě většinově muslimské členské země – Malajsii a Indonésii, které mají pocit sounáležitosti s muslimskými Rohingy. Na popud ministrů zahraničí států ASEAN se v prosinci 2016 konala jednání v Rangúnu s Aun Schan Su Ťij, která se zavázala k pravidelnému informování států ASEAN o situaci v Rakhinském státě a koordinaci pomoci. Dále byla vytvořena speciální komise pro Rakhinský stát, která ve své zprávě, publikované v srpnu 2017, doporučuje kroky ke zlepšení situace v Rakhinském státě. Patří sem závazek ke zlepšení diplomatických vztahů Myanmaru s Bangladéšem a vytvoření plánu na dobrovolnou repatriaci uprchlíků, pokračování diplomacie v rámci ASEAN a také rozvoj politik členských států zabývajících se problematikou uprchlíků. (*Shivakoti, 2017*).

²⁸ Členskými zeměmi jsou v současné době Brunej, Filipíny, Indonésie, Kambodža, Laos, Malajsie, Myanmar, Singapur, Thajsko a Vietnam.

7.1 Dlouhodobá řešení

K vyřešení problematiky těch Rohingyů, kteří již opustili Myanmar a odešli do Bangladéše anebo jiných zemí, se nabízí tři možné scénáře. První scénář, kterým je repatriace, byl prováděn již po předešlých uprchlických vlnách. Aby byl tento scénář úspěšný, je potřeba dlouhodobého uklidnění konfliktu. Další možností je místní integrace v zemích, kam rohingští uprchlíci migrují. Toto řešení již v mnoha případech probíhá, často jde ale o integraci nelegální. Třetí možností je přesídlení uprchlíků do dalších, často zámořských, zemí, které jsou do procesu oficiálně zapojeny. Ideální variantou je kombinace těchto tří dále popsaných možností řešení, jelikož ani jedna možnost pravděpodobně nemůže zahrnout všechny uprchlíky. Variantou řešení konfliktu jsou i krátkodobá řešení, jako je humanitární pomoc potřebným nebo okamžité ukončení násilností. Ta ale nemohou plně vyřešit hlavní důsledek konfliktu – uprchlickou krizi a její aspekty.

7.1.1 Repatriace

I přes to, že Myanmar dlouhodobě neuznává Rohingy jako své občany, Rohingyové stále považují severní oblast Rakhinského státu za svoji domovinu. Toto platí i přes skutečnost, že mnoho z nich se v Myanmaru již nenarodilo a celý život strávili v uprchlických táborech a jiných místech v Bangladéši či jiných státech. K sériím návratů uprchlíků zpět do Myanmaru již došlo po událostech v 70. a 90. letech minulého století. V 70. letech probíhal proces repatriací formou násilného donucení. V 90. letech byla část návratů z Bangladéše nucená a část se souhlasem uprchlíků, kteří procházeli rozhovory vedenými UNHCR a k jejich návratu došlo dobrovolně (*Azad, 2013*). Problémem jsou ale erupce násilností, které se v Myanmaru neustále opakují, a tak uprchlíci nevidí ve svém návratu zpět do Myanmaru budoucnost. Uprchlí Rohingyové často vidí svou budoucnost spíše v úniku do dalších zemí, jelikož v Myanmaru nedochází ke zlepšení jejich životních podmínek.

Patnáctého až šestnáctého ledna 2018 došlo v Neipyitju ke schůzce vrcholných představitelů Bangladéše a Myanmaru a došlo k finalizaci bilaterálních rozhovorů o návratu rohingských uprchlíků zpět do Myanmaru. Návrat by měl proběhnout podle dohody v průběhu dvou let od jeho započetí. Bangladéš by v souvislosti s touto dohodou měl zřídit 5 tranzitních táborů, přes které by byli uprchlíci dále přesouváni do dvou přijímacích center v Myanmaru. Dále by byli navraceni uprchlíci ubytováni v domech přímo zřízených pro ně (*Ministry of Foreign Affairs, 2018*). Dohoda mezi

oběma zeměmi ale nenastihuje přesný počet uprchlíků, kteří by měli být navraceni do Myanmaru (Agerholm, 2017). Proces repatriace podle vyhodnocení situace nemůže proběhnout spořádanou formou a s přihlédnutím na aktuální situaci je velice nepravděpodobné, že repatriace proběhne dobrovolně. Návrat uprchlíků zpět do Myanmaru, který by se dal považovat za bezpečný a dobrovolný, bude možný až po úplném uklidnění konfliktu a zárukám dostatečné prevence k tomu, aby konflikt již znovu nevypukl.

7.1.2 Místní integrace

Lokální integrace je proces, kterým prochází mnoho uprchlíků a migrantů v různých regionech světa. Vláda Bangladéše ale odmítá integraci do místní společnosti jako způsob řešení nejasné situace etnika Rohingyů. Tato země se navíc potýká problematikou extrémní chudoby a růstu populace, které v souvislosti s velkým množstvím přírodních pohrom způsobovaných klimatickou změnou nepřinášejí dobré možnosti pro úspěšnou lokální integraci velkého množství uprchlíků, kteří v současnosti pobývají v zemi. Problémem je i negativní pohled bangladéšských úřadů a společnosti na uprchlíky. I přes nevěru z bangladéšské strany ale dochází k integraci Rohingyů do společnosti, k čemuž dochází různými způsoby. Patřilo sem například získávání padělaných bangladéšských dokumentů nebo uzavírání manželství s místními obyvateli. To bylo ale překaženo vládou, která roku 2008 zavedla národní databázi občanů. Mnoho uprchlíků se tedy začleňuje do místní společnosti nelegálně a hledají si manuální práce, které jim umožní vydělat si určitý obnos peněz potřebný pro zajištění základních potřeb života (Azad, 2013).

Co se týká lokální integrace rohingských uprchlíků v ostatních zemích, kam Rohingyové uprchli, situace je podobná jako v Bangladéši. Integrace zde probíhá většinou ilegálně a místní vlády většinou integraci Rohingyů odmítají. Vypovídá o tom také skutečnost, že tyto země nepodepsaly Úmluvu OSN o uprchlících.

7.1.3 Přesídlení

Toto řešení problematické situace rohingských uprchlíků, které spočívá v legálním přestěhování uprchlíků do cizí země, se v Bangladéši objevilo v roce 2006. V průběhu let 2006 a 2010 ale došlo pouze k 920 zrealizovaným přesídlením do Austrálie, Irska, Kanady, Norska, Nového Zélandu, Švédska, Velké Británie a USA. Země v regionu jihovýchodní Asie se odmítaly zapojit do debaty o legálním přesídlování Rohingyů z důvodu problémů, které jim přináší uprchlíci proudící na

jejich území nelegálně. Nepovažovaly za prospěšné, aby se na jejich území dostávali další uprchlíci, i když by k tomu došlo legální cestou. Program přesídlování uprchlíků byl roku 2010 zrušen (*Azad, 2013*).

8. Shrnutí a závěr

Bakalářská práce se věnovala konfliktu v Myanmaru, jeho historickým aspektům a průběhu v současné době. V kapitole č. 3 byly definovány určité termíny, které byly následně používány v práci. Následující kapitola popisovala stát Myanmar, co se týče základních obecných informací, složení obyvatelstva, přírodních poměrů a poměrně neklidné historie. Myanmar je země, která v průběhu historie prošla různými typy vládnutí, konflikty a nestabilní politickou situací. Od samostatných království přes koloniální nadvládu Britského impéria a následných vojenských vlád je Myanmar současnosti ve stadiu, kdy prochází postupnou demokratizací a rozvojem. Přesto si nese ty nejhorší problémy z minulosti, což jsou etnické konflikty, a dochází dokonce k jejich eskalaci s důsledky, které jsou horší než v minulých dobách. Nejznámějším konfliktem v Myanmaru je ten, který probíhá v Rakhinském státě na západě země.

Nejobsáhlejší kapitola č. 5 měla za cíl představení etnické skupiny Rohingyů, která byla hlavním předmětem této práce. Bylo zde popsáno území, kde příslušníci tohoto etnika žijí, aby čtenář získal základní představu o regionu. Následovala podkapitola, která přibližovala vývoj a vznik etnika a také popsala skutečnost, že o původu etnika jsou rozdílné názory. Bylo zde vysvětleno i samotného názvu etnika, což je také předmětem sporů. Kapitola o historickém pozadí konfliktu popsala opakovaně konfliktní situaci týkající se Rakhinského státu a samotného etnika. Bylo zde doloženo, že současná situace, která je často popisována jako genocida tohoto muslimského etnika, je výsledkem dlouhodobého konfliktu, který na daném území probíhá již po dlouhá staletí. Z analýzy zdrojů vyplynulo, že jednou z příčin konfliktu je například britská nadvláda a také druhá světová válka, které způsobily rozdělení obyvatelstva na základě toho, na čí stranu se ve válce daná skupina místního obyvatelstva přiklonila. Jednání Britů mělo také za následek požadavky Rohingyů na určitou míru autonomie a vznik ozbrojených skupin toto považujících. Ty operují v regionu dodnes a jsou aktérem, který svou činností přispívá k opakovanému vyhrocení napětí a operacím myanmarské armády, v jejichž důsledku probíhá současná uprchlická krize. Další podkapitola se zabývala událostmi, ke kterým došlo v roce 2017, a které způsobily zatím největší uprchlickou krizi v Myanmaru.

Další podkapitola přiblížila problematiku, která je příčinou dlouhodobě špatné situace příslušníků etnika Rohingyů a jejich diskriminace v Myanmaru. Bylo zjištěno,

že Rohingyové nejsou diskriminováni jen na základě toho, že nejsou uznáváni jako občané Myanmaru, jsou omezovány i jejich základní lidské svobody, jako je například svoboda pohybu. Podle mnohých vyjádření jde dokonce o etnickou čistku nebo genocidu páchanou na příslušnících tohoto etnika. S těmito tvrzeními se dá souhlasit, jelikož skutečnosti, které se v Myanmaru děly a dějí, toto potvrzují. Činy totiž odpovídají tomu, jak je pojem „genocida“ popsán v kapitole č. 3. V Rakhinském státě prokazatelně dochází ke způsobování fyzické i psychické újmy členů skupiny, jejich zabíjení, působení na jejich životní podmínky i opatřením zamezujícím narození nových příslušníků této etnické skupiny.

Kapitola č. 6 se zabývala současnou a minulou situací Rohingyů, kteří emigrovali do zahraničí, především do Bangladéše. Došlo ke zjištění, že i zde mají Rohingyové špatné životní podmínky a jejich přítomnost zhoršuje i životní situaci místních v samotném Bangladéši. Situace Rohingyů se mezi ostatními státy poměrně liší. Zatímco v některých státech dochází k integraci do místních komunit, byť jde často o integraci nelegální, v zemích jako Saúdská Arábie a Indie jim hrozí deportace zpět do Myanmaru.

Poslední kapitola (č. 7) shrnula dění, které probíhá za účelem diplomatického řešení této krizové situace a nastínila možné typy řešení problematiky uprchlých Rohingyů. Bylo zde také popsáno, čeho se musí dosáhnout, aby se konflikt uklidnil a také to, co posunu ke zlepšení situace brání.

Z důvodu, že se téma bakalářské práce zabývá naprosto aktuální problematikou, je závěrem třeba říct, že daná tematika by zasloužila další analyzování v budoucnu. Pravděpodobně totiž dojde k určité formě zklidnění konfliktu a posunu směrem k uznání etnika Rohingyů jako občanů Myanmaru. Může ale také dojít k opačnému dění, opakovaným ozbrojeným akcím místních militantních skupin a dalším událostem, které situaci nadále zkomplikují.

Seznam literatury a zdrojů

AI (2004): *Myanmar, The Rohingya Minority: Fundamental Rights Denied*, Amnesty International [online], [cit. 2017-12-20], Dostupné z: <https://www.amnesty.org/en/documents/ASA16/005/2004/en/>.

AUNG-THWIN, Michael Arthur, et al. (2017): *Myanmar. Encyclopædia Britannica* [online], [cit. 2017-11-24], Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Myanmar>.

ABRAR, Chowdhury (1996): *Repatriation of Rohingya Refugees*, Dhaka: Refugee and Migratory Movements Research Unit.

AGERHOLM, Harriet (2017): *Burma and Bangladesh sign deal to repatriate 'hundreds of thousands' of Rohingya Muslim refugees*, Independent [online], [cit. 2018-3-13], Dostupné z: www.independent.co.uk/news/world/asia/rohingya-burma-bangladesh-myanmar-latest-news-refugees-repatriate-muslims-a8071111.html

AHMAD, Syed Neaz (2009): *Burma's exiled Muslims*, The Guardian [online], [cit. 2018-3-13], Dostupné z: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2009/oct/12/burma-muslims-rohingya-saudi-prisons>

ALBERT, Eleanor (2018): *The Rohingya Crisis*, Council on Foreign Relations [online], [cit. 2018-3-16], Dostupné z: <https://www.cfr.org/background/rohingya-crisis>

AL IMRAN, Hassan Faruk a Md. Nannu MIAN (2014): *The Rohingya Refugees in Bangladesh: A Vulnerable Group in Law and Policy*, *Journal of Studies in Social Sciences*, roč. 8, č. 2, s. 226-253.

ANWAR, Muhammad Shabhaz (2013): *Rakhine State Government to Make "MaKhaPha" a New "NaSaKa"* [online], [cit. 2018-3-16], Dostupné z: <http://www.rvisiontv.com/rakhine-state-government-to-make-makhapha-a-new-nasaka/>

AZAD, Ashraful a Fareha JASMIN (2013): *Durable Solutions to the Protracted Refugee Situation: The Case of Rohingyas in Bangladesh*, *Journal of Indian Research*, roč. 1, č. 4, s. 25-35.

BBC (2016): *Profile: Aung San Suu Kyi* [online], [cit. 2017-12-20], Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-11685977>

BBC (2017): *Myanmar: Who are the Arakan Rohingya Salvation Army?*, [online], [cit. 2018-3-8], Dostupné z: www.bbc.com/news/world-asia-41160679

BBC (2018a): *Myanmar Rohingya: What you need to know about the crisis* [online], [cit. 2018-3-8], Dostupné z: www.bbc.com/news/world-asia-41566561

BBC (2018b): *How Aung San Suu Kyi sees the Rohingya crisis* [online], [cit. 2018-3-18], Dostupné z: www.bbc.com/news/world-asia-42824778

BEČKA, Jan a Dagmar BEČKOVÁ (1979): *Barma po druhé světové válce*, Praha: Československá akademie věd.

BEČKA, Jan (2007): *Dějiny Barmy (Myanmy)*, Praha: Lidové noviny.

BHATIA, Bela (2017): *India is complicit in the Rohingya suffering*, Al Jazeera [online], [cit. 2018-3-14], Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/india-complicit-rohingya-suffering-171006070126544.html>

Burma Center Prague (2017): *Barma: Dějiny a zeměpis* [online], [cit. 2017-11-27], Dostupné z: <https://www.burma-center.org/cs/barma-dejiny-a-zemepis/>

CHAN, Aye (2005): The Development of a Muslim Enclave in Arakan (*Rakhine*) State of Burma (Myanmar), *SOAS Bulletin of Burma Research*, roč. 3, č. 2, s. 396-420.

CIA (2017): *Burma* [online], [cit. 2017-11-24], Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bm.html>

CIA (2018): *Bangladesh* [online], [cit. 2018-3-1], Dostupné z: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bg.html>

DEWANSYAH, Bilal et al. (2017): Asylum Seekers in a Non-immigrant State and the Absence of Regional Asylum Seekers Mechanism: A Case Study of Rohingya Asylum Seekers in Aceh-Indonesia and ASEAN Response, *Indonesia Law Review*, č. 3, s. 341-366.

EDWARDS, Adrian (2015): *UNHCR viewpoint: 'Refugee' or 'migrant' – Which is right?* [online], [cit. 2018-1-17], Dostupné z: <http://www.unhcr.org/news/latest/2016/7/55dfoe556/unhcr-viewpoint-refugee-migrant-right.html>

EGRETEAU, Renaud (2012): Burma in Diaspora: A Preliminary Research Note on the Politics of Burmese Diasporic Communities in Asia, *Journal of Current Southeast Asian Affairs*, roč. 31, č. 2, s. 115-147.

Evropská komise (2017): The Rohingya crisis, *ECHO Factsheet* [online], [cit. 2018-3-15], Dostupné z: http://ec.europa.eu/echo/files/aid/countries/factsheets/rohingya_en.pdf

GRØNLUND, Christine Alstad (2016): *Refugees in Exodus: Statelessness and Identity: A Case Study of Rohingya Refugees in Aceh, Indonesia*, Diplomová práce, University of Agder, Vedoucí práce Hege Wallevik.

GRUNDY-WARR, Carl a Elaine WONG (1997): Sanctuary Under a Plastic Sheet – The Unresolved Problem of Rohingya Refugees, *IBRU Boundary and Security Bulletin*, roč. 5, č. 3, s. 79-91.

HAYS, Jeffrey (2014): *2010 Elections in Myanmar* [online], [cit. 2018-2-25], Dostupné z: http://factsanddetails.com/southeast-asia/Myanmar/sub5_5b/entry-3028.html

HUDSON, Zach (2017): Stranglehold Refoulement: Fear of Constructively Forced Returns of Burmese Refugees as Consequence of Thailand's Combined Human Rights Violations, *Fordham International Law Journal*, roč. 40, č. 2, s. 328-426.

HRW (2000): *Burmese Refugees in Bangladesh: Still no Durable Solution*, Human Rights Watch [online], [cit. 2017-11-28], Dostupné z: <https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/burmo05.PDF>.

HRW (2013): „All You Can Do is Pray“: *Crimes Against Humanity and Ethnic Cleaning of Rohingya Muslims in Burma's Arakan State*.

HRW (2017a): *Crimes against Humanity by Burmese Security Forces Against the Rohingya muslim Population in Northern Rakhine State since August 25, 2017*, Human Rights Watch [online], [cit. 2018-3-8], Dostupné z: <https://www.hrw.org/news/2017/09/25/crimes-against-humanity-burmese-security-forces-against-rohingya-muslim-population>

HRW (2017b): *Burma: 40 Rohingya Villages Burned Since October*, Human Rights Watch [online], [cit. 2018-3-8], Dostupné z: <https://www.hrw.org/news/2017/12/17/burma-40-rohingya-villages-burned-october>

HRW (2018): *Burma: Scores of Rohingya Villages Bulldozed*, Human Rights Watch [online], [cit. 2018-3-8], Dostupné z: <https://www.hrw.org/news/2018/02/23/burma-scores-rohingya-villages-bulldozed>

ISCG (2018): *Situation Report: Rohingya Refugee Crisis*, Inter Sector Coordination Group [online], [cit. 2018-3-11], Dostupné z: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/180225_weeklyiscg_sitrep_final.pdf

ICG (2015): *The Myanmar Elections: Results and Implications*, *Crisis Group Asia Briefing*, International Crisis Group, č. 147 [online], [cit. 2018-2-25], Dostupné z: <https://d2o71andvipowj.cloudfront.net/b147-the-myanmar-elections-results-and-implications.pdf>

ISLAM, Nurul (2006): *Facts About the Rohingya Muslims of Arakan* [online], [cit. 2018-2-22], Dostupné z: www.rohingya.org/portal/index.php/learn-about-rohingya.html

JONÁŠ, Martin (2017): *Asijský Václav Havel na pranýři. Su Ťij, dříve živé svědomí planety, přihlíží genocidě*, Seznam Zprávy [online], [cit. 2018-3-18], Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/asijsky-vaclav-havel-na-pranyri-su-tij-driv-zive-svedomi-planety-prihlizi-genocide-37044?dop-ab-variant=&seq-no=3&source=hp>

KAPANI, Fayas (2009): *Why SPDC sets up Natala villages in northern Arakan*. Kaladan News Network [online], [cit. 2018-1-22], Dostupné z: www.kaladanpress.org/index.php/article-mainmenu-27/16-rohingya-article/1921-why-spdc-sets-up-natala-villages-in-northern-arakan-.html.

KAUR, Amarjit (2007): Refugees and Refugee Policy in Malaysia, *UNEAC Asia Papers*, č. 18, s. 77-90.

KIRAGU, Esther et al. (2011): *States of denial; A review of UNHCR's response to the protracted situation of stateless Rohingya refugees in Bangladesh*, Geneva: UNHCR

LEIDER, Jacques (2014): Rohingya: the name, the movement and the quest for identity, *Nation Building in Myanmar*, Rangún: Myanmae Peace Center, s. 185-232

LETCHAMANAN, Hema (2013): Myanmar's Rohingya Refugees in Malaysia: Education and the Way Forward, *Journal of International and Comparative Education*, roč. 2, č. 2, s. 86-97.

LEWA, Chris (2008): Asia's New Boat People, *Forced Migrations Review*, č. 30, s. 40-42

LIDAUER, Michael (2012): Democratic Dawn? Civil Society and Elections in Myanmar 2010–2012, *Journal of Current Southeast Asian Affairs*, č. 31, s. 87-114.

MAHMOOD, Syed S et al. (2017): The Rohingya people of Myanmar: health, human rights and identity, *The Lancet*, č. 389, s. 1841-1850.

MARCHI, Ludovica (2017): *What the EU could do to help ease the Rohingya crisis* [online], [cit. 2017-11-19], Dostupné z: http://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2017/09/20/rohingya-crisis-europe-myanmar/?utm_content=bufferd70e7&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer.

MERRITT, Chiara (2017): Protection in Protracted Refugee Situations: The case of Rohingya Refugees in Bangladesh, *BIGD Working Paper Series*, č. 43

Ministry of Hotels & Tourism (2007): *The 8 Major National Ethnic Races in Myanmar* [online], [cit. 2017-11-25], Dostupné z:

<https://web.archive.org/web/20071220205428/http://www.myanmar.gov.mm:80/ministry/hotel/fact/race.htm#Chin>

Ministry of Foreign Affairs (2018): *Physical Arrangement for Rohingya Return Finalized*, Ministerstvo zahraničních věcí Bangladéše [online], [cit. 2018-3-12], Dostupné z: www.mofa.gov.bd/media/physical-arrangement-rohingya-return-finalized

MSF (2002): *10 years for the Rohingya refugees in Bangladesh: past, present and future*, Paříž: Médecins Sans Frontières

MSF (2017): *Myanmar/Bangladesh: Rohingya crisis – a summary of findings from six pooled surveys*, Médecins Sans Frontières [online], [cit. 2018-13-3], Dostupné z: www.msf.org/en/article/myanmarbangladesh-rohingya-crisis-summary-findings-six-pooled-surveys

MSF (2018a): *Bangladesh: Update on MSF activities in Cox's Bazar*, Médecins Sans Frontières [online], [cit. 2018-3-13], Dostupné z: <http://www.msf.org/en/article/bangladesh-update-msf-activities-cox's-bazar>

MSF (2018b): „No one was left“ – *Death and Violence Against the Rohingya in Rakhine State, Myanmar*, Médecins Sans Frontières [online], [cit. 2018-3-13], Dostupné z: http://cdn.msf.org/sites/msf.org/files/msf_death_and_violence_report-2018.pdf

NEBEHAY, Stephanie (2017): *Red Cross says life has stopped in Myanmar's Rakhine*, Reuters [online], [cit. 2018-3-16], Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-myanmar-rohingya-redcross/red-cross-says-life-has-stopped-in-myanmars-rakhine-idUSKBN1E71FY>

OCHA (2017): *Myanmar, Humanitarian Bulletin*, United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, č. 4, [online], [cit. 2018-3-10], Dostupné z: <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Myanmar%20Humanitarian%20Bulletin-%20October%202016-Jan%202017.pdf>

OSN (1967): *Úmluva o právním postavení uprchlíků*, Ženeva: OSN

OSN (2010): *Convention and Protocol Relating to the Status of Refugee* [online], [cit. 2018-1-20], Dostupné z: www.unhcr.org/3b66c2aa10.pdf

OSN (2017): *Genocide* [online], [cit. 2017-1-17], Dostupné z: <http://www.un.org/en/genocideprevention/genocide.html>.

RATCLIFFE, Rebecca (2017): *Who are the Rohingya and what is happening in Myanmar?*, The Guardian [online], [cit. 2018-3-8], Dostupné z:

<https://www.theguardian.com/global-development/2017/sep/06/who-are-the-rohingya-and-what-is-happening-in-myanmar>.

REUTER, Tina Kempin (2017): *Ethnic conflict*. *Encyclopædia Britannica* [online], [cit. 2018-1-16], Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/ethnic-conflict>.

REYNOLDS, Sarnata (2014): *Myanmar: A Tipping Point for Rohingya Rights?*. Refugees International [online], [cit. 2018-2-28], Dostupné z: <https://www.refugeesinternational.org/reports/2015/10/4/myanmar-a-tipping-point-for-rohingya-rights>

ROBINSON, Ian a Iffat RAHMAN (2012): The Unknown Fate of the Stateless Rohingya, *Oxford Monitor of Forced Migration*, roč. 2, č. 2, s. 16-20.

SAW, Khin Maung (2011): *Islamization of Burma Through Chittagonian Bengalis as „Rohingya Refugees“* [online], [cit. 2018-1-26], Dostupné z: www.burmalibrary.org/docs21/Khin-Maung-Saw-NM-2011-09-Islamanisation_of_Burma_through_Chittagonian_Bengalis-en.pdf

SHIVAKOTI, Richa (2017): ASEAN's role in the Rohingya refugee crisis, *Forced Migration Review*, č. 56, s. 75-77

SOHEL, Salman (2017): The Rohingya Crisis in Myanmar: Origin and Emergence, *Saudi Journal of Humanities and Social Sciences*, roč. 2, č. 11A, s. 1007-1018.

SPOORENBERG, Thomas (2015): „Myanmar's first census in more than 30 years: A radical revision of the official population count“, *Population & Societies*, č. 527, s. 1-4.

SUAEDY, Ahmad a Muhammad HAFIZ (2015): Citizenship Challenges in Myanmar's Democratic Transition: Case Study of the Rohingya-Muslim, *Studia Islamika*, roč. 22, č. 1, s. 29-63.

TENG, Tiffany (2017): *Burma v Myanmar: Why the Country is Known by Two Names* [online], [cit. 2017-11-25], Dostupné z: <https://theculturetrip.com/asia/myanmar/articles/burma-v-myanmar-why-the-country-is-known-by-two-names/>.

TESAŘ, Filip (2007): *Etnické konflikty*. Praha: Portál.

The Stateless Rohingya (2016): *1990 Multi-Party Democracy General Elections and the Rohingyas' Enfranchisement* [online], [cit. 2018-2-25], Dostupné z: www.thestateless.com/2016/08/1990-multi-party-democracy-general-elections-and-the-rohingyas-enfranchisement.html

The Comprehensive Myanmar (Burma) Webside (2017) [online], [cit. 2017-24-11], Dostupné z: <https://www.go-myanmar.com/about-myanmar>.

TINKER, Hugh Russell a Syed Sajjad HUSAIN (2018): *Bangladesh*. Encyclopædia Britannica [online], [cit. 2018-3-1], Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/Bangladesh>

UNHCR (2014): *Handbook on Protection of Stateless Persons* [online], [cit. 2018-1-20], Dostupné z: www.unhcr.org/en-us/protection/statelessness/53b698ab9/handbook-protection-stateless-persons.html.

UNHCR (2018a): *Ending Statelessness* [online], [cit. 2018-1-20], Dostupné z: www.unhcr.org/stateless-people.html

UNHCR (2018b): *Supplementary Appeal – Myanmar Refugee Emergency Response in Bangladesh* [online], [cit. 2018-3-8], Dostupné z: www.unhcr.org/59cbf1117.pdf

Unicef (2014): *Rakhine state: A Snapshot of Child Wellbeing* [online], [cit. 2018-1-14], Dostupné z: https://www.unicef.org/myanmar/Rakhine_State_Profile_Final.pdf.

VYAS, Karishma (2018): *Tricked and trappes: Inside the Rohingya trade*, Al Jazeera [online], [cit. 2018-3-13], Dostupné z: <https://www.aljazeera.com/indepth/features/tricked-trafficked-traded-rohingya-trade-180312071402525.html>

WARE, Anthony (2015): *Secessionist Aspects to the Buddhist-Muslim Conflict in Rakhine State, Myanmar, Territorial separatism in global politics: causes, outcomes and resolution*, Londýn: Routledge, 1. vyd.

YESMIN, Sultana (2016): *Policy Towards Rohingya Refugees: A Comparative Analysis of Bangladesh, Malaysia and Thailand*, *Journal of the Asiatic Society of Bangladesh*, č. 61, s. 71-100.

ZARNI, Maung a Alice COWLEY (2014): *The Slow-Burning Genocide of Myanmar's Rohingya*, *Pacific Rim Law & Policy Journal*, roč. 23, č. 3, s. 681-752.

ZAWACKI, Benjamin (2013): *Defining Myanmar's „Rohingya Problem“*. *Human Rights Brief*, roč. 20, č. 3, s. 18-25.